Spicilegium Prodromeum

Leo Sternbach

Digitized by Google

STANFORD UNIVERSITY LIBRARY
1969

Spicilegium Prodromeum

scripsit

Leo Sternbach.

Cracoviae
Sumptibus Academiae Litterarum
1904.

NOWSZE WYDAWNICTWA

AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI

WYDZIAŁÓW FILOLOG. I HISTOR.-FILOZOF.

Rozprawy Wydziału filologicznego, Serya II, tom I. lex 8° str. 140. Cena 5 złr.
— Serya II, tom II. lex. 8° str. 476. Cena 5 złr.
— Serya II, tom III. lex. 8° str. 407. Cena 5 złr.
— Serya II, tom IV. lex. 8° str. 475. Cena 5 złr.
— Serya II, tom V. lex. 8°, str. 438. Cena 5 złr.
— Serya II, tom VI. lex. 8° str. 402. Cena 5 złr.
— Serya II, tom VIII. lex. 8°, str. 426. Cena 5 złr.

Rozprawy Wydziału historyczno-filozoficznego. Serya II, tom I. lex. 8° str. 440, z 16 tablicami. Cena 15 złr.
— Serya II, tom II. lex. 8° str. 410, z tablicą fotolitograficzną. Cena 10 złr.
— Serya II, tom III. lex. 8° str. 453, z 5 tablicami i mapą. Cena 10 złr.
— Serya II, tom IV. lex. 8° str. 516. Cena 10 złr.
— Serya II, tom V. lex. 8°, str. 350, z mapą, 2 tablicami i 12 rycinami w tekscie. Cena 10 złr.

W. Abraham: Sprawa Muskaty, 8° str. 59. Cena 60 ct.
— Pierwszy spór kościelno polityczny w Polsce, lex. 8° str. 50. Cena 60 ct.

O. Balzer: Walka o tron krakowski w latach 1201 i 1210—11, lex. 8° str. 58. Cena 60 ct.

J. Baudouin de Courtenay: Próba teorji alternacyj fonetycznych. Część I. Ogólna. lex. 8° str. 146. Cena 1 złr. 50 ct.

P. Bieńkowski: Historya kształtów biustu starożytnego, lex. 8° str. 62. Z dwiema tablicami. Cena 70 ct.

G. Blatt: Gwara ludowa we wsi Pysznica. lex. 8°, str. 74. Cena 70 ct.
— O pochodnej spółgłosce końcowej *ją*, lex. 8° str. 23. Cena 20 ct.

A. Blumenstok: Studya nad historyą własności nieruchomej u ludów germańskich: I stosunek człowieka do ziemi u Franków salickich przed wkroczeniem na terytoryum rzymskie, lex. 8° str. 126. Cena 1 złr. 20 ct.

M. Bobowski: Pieśni katolickie polskie od najdawniejszych czasów do końca XVI. wieku. lex. 8° str. 475. Cena 3 złr. 50 ct.

A. Brückner: Średniowieczna poezya łacińska w Polsce, lex. 8° str. 69. Cena 70 ct.
— Część II. lex. 8° str. 62. Cena 70 ct.
— Część III. lex. 8°, str. 52. Cena 60 ct.
— Kazania średniowieczne. Część I. lex. 8° str. 60. Cena 70 ct.
— Część II. lex. 8° str. 72. Cena 80 ct.

J. Brzeziński: O konkordatach Stolicy Apostolskiej z Polską w XVI. wieku, lex. 8° str. 30. Cena 40 ct.

J. Bystroń: O użyciu genetivu w języku polskim. Przyczynek do historycznej składni polskiej, lex. 8° str. 86. Cena 80 ct.

Z. Celichowski: Ars moriendi. Rozprawa bibliograficzna, lex. 8° str. 25. Cena 40 ct.

J. Chrzanowski: Facecye M. Reya. lex. 8°, str. 57. Cena 60 ct.

W. Czermak: Plany wojny tureckiej Władysława IV., lex. 8° str. 403. Cena 5 złr.

L. Ćwikliński: Opis zarazy ateńskiej w dziele Tukidydesa II. 47.2—54. Studyum krytyczne. lex. 8° str. 52. Cena 50 ct.
— Klemens Janicki, poeta uwieńczony (1516—1543) lex. 8° str. 193. Cena 1 złr. 50 ct.

(Ciąg dalszy na trzeciej stronie okładki.)

Spicilegium Prodromeum

scripsit

Leo Sternbach.

Cracoviae
Sumptibus Academiae Litterarum
1904.

Digitized by Google

PA 5345
Z 58

Seorsum impressum e Tomo XXXIX Dissertationum philologicae Classis Academiae Litterarum Cracoviensis.

Cracoviae. — Typis Universitatis Jagellonicae, provisore J. Filipowski.

Digitized by Google

Spicilegium Prodromeum

scripsit

LEO STERNBACH.

Dissertationis argumentum nobis libellus rarissimus vel Krumbachero ignotus suggessit, qui anno 1614 Parisiis prodiit, hoc titulo instructus: στίχοι ἀδήλου περὶ τῆς ἁγίας Βαρβάρας. Carmen Gr. Jambographi in divam Barbaram Virginem et Martyrem. Fed. Morellus Profess. et Interpres Reg. Graecos Trimetros e Bibliotheca Regia eruit, recensuit et senariis Latinis expressit. Etenim editionis Morellianae fonte indagato non solum sordes eluere licebit a Morello ingestas, sed etiam certum de versuum auctore iudicium proferri poterit. Nullam vero dubitationem habet sententia nostra, contextus originem e codice Parisino Gr. 854 (bombyc. in 4°, s. XIII) repetendam esse, ubi f. 232^{r} sq. iidem versus leguntur. Qui enim primo adspectu propter gravem lectionum discrepantiam residere videtur scrupulus, facile eximitur, si Morelli rationem in editionibus adornandis consideramus: hoc scilicet consuetudinis vitio laborabat, ut lectore non monito ad arbitrium codicum memoriam mutare non gravaretur, quotiescumque tradita scriptura offensionem concitaret. Nec leve pondus argumentationi nostrae inde accedit, quod idem codex Parisinus etiam in carmine de S. Panteleemone (f. 420^{r} sqq.) Morello benignam materiam licentiae ostentandae praebuit[1]).

[1]) Ἐγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον μεγαλομάρτυρα Παντελεήμονα. Elogium Sanctissimi Martyris Pantoleonis Graecis Iambicis olim ab auctore incerto scriptum et e Bibliotheca Regia erutum a F. Morello (Lutetiae 1605); argumentorum momenta apparatus criticus editionis nostrae affert (Joannis Geometrae carmen de S. Panteleemone, Cracoviae 1892 = Rozprawy Wydz. filol. Akad. Umiej. vol. XVI p. 218 sqq.).

Digitized by Google

Hic autem est codicis habitus, ut non incertus auctor in censum veniat, sed Theodori Prodromi poesis proponatur, cuius nomini tota carminum series inde a f. 225^{r} usque ad f. 232^{v} addicenda est:

I) Synaxarium anepigraphum. Nimirum poetae nomen propter lemmatis detrimentum desideratur; neque in codice Marciano Gr. 512 (chartac. in 8°, s. XIV) f. 256^{v} comparet, qui e Parisino fluxit, quamquam inscriptio addita est: μονόστιχα κατὰ μῆνα εἰς ἕνα ἕκαστον ἅγιον. Theodorum Prodromum adgnoscit [1]) praestantissimus codex Vaticanus Gr. 305 (bombyc. in 4°, s. XIII) f. 109^{v} τοῦ αὐτοῦ μονόστιχα εἰς τὰ τέλη τῶν ἑκάστης ἡμέρας μνημονευομένων ἐν ὅλῳ τῷ ἔτει ἁγίων, συνεμφαινομένου καὶ τοῦ ἐπωνύμου τοῦ ποιητοῦ τοῖς ἐν ἑκάστῳ μηνὶ ἀρκτικοῖς τῶν πρώτων στίχων [2]) στοιχείος, omnem vero dubitationem acrostichis tollit, qua primi singulorum mensium versus ita conectuntur, ut lemma τοῦ Προδρόμου prodeat [3]):

*Τ*ὸν Συμεώνην [4]) ἐκ στύλου πόλος φέρει.
Ὁ βαπτίσας σε Παῦλε νῦν θνήσκει λίθοις.
*Γ*υμνῶ θανόντας τοὺς σοφοὺς Ἀναργύρους.
*Π*ηγὰς χαρίτων καὶ θανὼν Ναοῦμ [5]) νέει.
*Ῥ*ᾴδοις λόγων στέφω σε, τῶν λόγων ἔαρ.
Ὁ δὲ Τρύφων προὔφθασε θανὼν τὴν σπάθην.
*Δ*ὸς Εὐδοκία σὸν τράχηλον καὶ στέφος.
*Ῥ*αγεῖσα γῆ κάλυψον ὀστᾶ Μαρίας
*Ὁ*ρῶν [6]) λίθοις μέμυκεν Ἱερεμίας [7]).

[1]) Eiusdem igitur poetae versus exciderunt in codice Laurentiano Plut. XXXI n. 2 (bombyc. in 4°, s. XIII), quem initio carere gemella inscriptio (τοῦ αὐτοῦ — στοιχείος) evincit f. 1^{r} synaxario nostro praemissa.

[2]) Στοίχων Vat.; στίχων corr. La Porte du Theil (cf. Patrol. Gr. vol. CXXXIII p. 1079 A Migne) neque aliter in Laur. scriptum extat. — Praeterea in Laur. ἁγίων deesse moneo, sed μνημονευσομένων perperam enotavit Bandinius Catal. vol. II p. 75; falso etiam p. 77 codicem saeculo XV exaratum esse statuit.

[3]) Haud obscura nominis significatio redit ad diem septimum mensis Januarii, quo synaxis Joannis Prodromi celebratur: Συμπρόδρομος κλῆσε σε καὶ μόνη (μόνην falso Laur.) σέβω, ubi inepta est codicum Par. Marc. memoria: Συμπρόδρομε κλῆσε σε μέλπω παμμάκαρ. Carmen adhuc ineditum propediem Analecta Bollandiana una cum aliis synaxariis metricis vulgabunt.

[4]) Neglecto syllabae ην compendio Συμεὼν ex Marc. profert Krumbacher, Gesch. d. byzant. Litter. [2]p. 739, ex Par. Omont, Inventaire sommaire des manuscrits Grecs de la bibliothèque nationale vol. I (1886) p. 160.

[5]) Ναοὺμ ante θανὼν ponit Laur.

[6]) Ὀρῶν Vat. Par. Marc.

[7]) Ἱερεμίας Par.

Digitized by Google

Μιμῆ τελευτὴν Σωκράτους, Ἰουστῖνε.
Ὁ Δαμιανὸς σὺν Κοσμᾷ θνήσκει λίθοις.
Ὑπῆλθε πῦρ παφλάζον ἡ Σολομώνη [1].

II) περὶ τῆς ἁγίας Τριάδος κατὰ ἀλφάβητον. Quod carmen alphabeticum (cf. Krumbacher o. l. p. 718) sub Ptochoprodromi nomine editum a Boissonado, Anecd. Gr. vol. IV (Paris. 1832) p. 440 sq. (= Patrol. Gr. vol. CXXXIII p. 1221 sq.) [2] Theodorus Prodromus in poemate εἰς τὸν Βαρὲκ τὸν καταφλυαρήσαντα αὐτοῦ τὸ τοῦ αἱρετικοῦ ὄνομα (ibid. p. 1405 sqq.) non sine ostentatione pietatis testem producit, falso haereseos crimine insimulatus (ibid. p. 1411 v. 144 sqq.) [3].

III) Εἰς τὰς ἀρετὰς καὶ κακίας [4]. Inscriptionem τοῦ Προδρόμου στίχοι εἰς τὰς ἀρετὰς καὶ εἰς τὰς κακίας exhibet codex Vaticanus Gr. 307 (bombyc. f. 1. chartac. f. 2 sqq. in 8°, s. XIV) f. 1^{r} sq., lemma τοῦ Προδρόμου Laurentianus Abbat. Florent. 2761 sive Conv. Soppr. 48 [5] (membran. in 4°, s. XIV) f. 292^{r} sq., ex quo libro carmen protraxit N. Piccolos, Supplément à l'anthologie Grecque (Paris. 1853) p. 220 sqq. [6]. Quae memoriae ratio ad quaestionem nostram solvendam sufficit; neque enim in contentionis iudicium

---

[1]) Σολομώνη Marc.

[2]) Ex Par. Morellus anno 1611 deprompsit cf. not. 4.

[3]) Ex hoc poemate contumeliis referto perperam carmini alphabetico adinneti sunt trimetri: εἰ ταῦτα πιστά, πῶς μὲ πιστῶν ἐξάγεις; | εἰ δ' οὐχὶ πιστά, προσίθει τὰς αἰτίας (= p. 1411 v. 168 sq.), quos quidem Par. recte omittit. Quodsi argumenta requiruntur, quae versus εἰς τὸν Βαρὲκ Theodoro Prodromo vindicandos esse evincant, praeter codicum memoriam excitari possunt verba, quibus epigrammata in Vetus et Novum Testamentum (p. 1101—1220) aperte designantur (p. 1412 v. 175 sqq.): ὃς σὺν Θεῷ σύμπαντα τὸν πάλαι νόμον | καὶ τὸν καθ' ἡμᾶς ἐν στίχοις τετρασττίχοις | παραρράσας εὔκλειαν ἀπηγεγκάμην.

[4]) Ex Par. libellus a Krumbachero non commemoratus originem duxit, cui titulus est: Prosopopoeia virtutum et vitiorum Graecis iambicis senariis scripta ab auctore incerto. Nunc primum e Bibliotheca Reg. prodit. Fed. Morellus interpres Reg. Latinis trimetris expressit (Lutet. 1611). Idem codex praeterea tria carmina appendicis loco edita suppeditavit: νουθετικοὶ (n. VI), περὶ τῆς ἁγίας Τριάδος κατὰ ἀλφάβητον (n. II), εἰς τὸν Ἀβραὰμ ξενίζοντα τὴν ἁγίαν Τριάδα (n. IV). Ceterum electos e Prosopopoeia versus Morellus iam anno 1608 protulerat in editione (cf. Patrol. Gr. vol. CXXXIII p. 1053 A) opusculi Prodromei ἀνατροπὴ τοῦ πενὶ σοφίην ἔλαχε (ibid. p. 1313 sqq.).

[5]) Cf. Studi Italiani di filologia classica vol. I (Florentiae 1893) p. 142.

[6]) Haec editio Krumbacheri aciem fugit p. 444.

Digitized by Google

diversa traditio venit, quae quidem (Michaeli) Psello[1]) vel Paniotae[2]) poema adscribat.

IV) Εἰς τὸν Ἀβραὰμ ξενίζοντα τὴν ἁγίαν Τριάδα. Inter Theodori Prodromi carmina legitur p. 1223 Migne (ex Vatic. 305 f. 117ᵛ, quem codicem excussit Dutheilius, Notices et Extraits des mss. de la bibliothèque du Roi vol. VIII 2. Paris. 1810. p. 193[3]).

---

[1]) Unicus testis est codex Parisinus Gr. 3058 (chartac. in fol., s. XVI), ab Arsenio Apostolii filio (1465—1535) exaratus, f. 36ʳ sqq. (τοῦ σοφωτάτου Ψελλοῦ ἀμβοι εἰς ἀρετὰς καὶ κακίας), quem contextum ipse Arsenius circa annum 1519 (cf. E. Legrand, Bibliographie Hellénique vol. I, Paris. 1885, p. 167) prelo subiecit. Ex Arsenii enim editione et exemplaria manu scripta fluxerunt (codex Vindobonensis Theol. Gr. 249 s. XVI, Atheniensis 1183 s. XVIII, 1264 s. XVII) et libri typis expressi pendent, scilicet editio Basileensis a. 1544. praeter quam nulla Krumbachero l. l. innotuit (Heraclidis Pontici qui Aristotelis aetate vixit Allegoriae in Homeri fabulas de diis ed. Conr. Gesner in appendice. Argentoratensis a. 1560 (Ἀριστοτέλους περὶ ἀρετῶν καὶ κακιῶν βιβλίον α'. Τοῦ σοφοτάτου Μηχαὴλ — sic — τοῦ Ψελλοῦ ἴαμβοι εἰς ἀρετὰς καὶ κακίας. Ὅροι Πλάτωνος. Excudebat Josias Rihelius), Francofurtensis s. a. (Ἀριστοτέλους περὶ ἀρετῶν βιβλίον α'. Τοῦ σοφωτάτου Μιχαὴλ τοῦ Ψελλοῦ ἴαμβοι εἰς ἀρετὰς καὶ κακίας. Ὅροι Πλάτωνος. Francforti ad Viadrum, per Joan. Eichhorn). — Ceterum Arsenii fidem recensio pessima labefactat putidis interpolationibus inquinata, unde Pselli nomen auctoritate prorsus carere perspicitur; nihil iuvant undecim capita (XLVIII—LVIII) περὶ ἀρετῶν in Pselli 'omnifaria doctrina' (Patrol. Gr. vol. CXXII p. 717 sqq.) nec magis prodest opusculum τοῦ σοφωτάτου Ψελλοῦ περὶ ἀρετῶν καὶ κακιῶν in codice Berolinensi Philippico 214, ex quo initium (f. 198ᵛ) adposuit L. Cohnius Catalog. (Codices ex bibliotheca Meermanniana Philippici Graeci nunc Berolinenses. Berol. 1890) p. 93: τί ἐστιν ἔργον φρονήσεως; ἔργον δὲ τῆς φρονήσεώς ἐστι τὸ βουλεύεσθαι, τὸ κρίναι τὰ ἀγαθὰ καὶ κακά, siquidem cum Ps., Aristotele cap. IV p. 1250ᵃ 30 sq. conspirat. diversum autem est a iambographi characterismo: συνάγομαι μὲν ἐκ μακρᾶς ἐμπειρίας, | τιθῶ δὲ σεπτοὺς τοὺς ἐμὲ κτησαμένους (ἐμὲ κεκτημένους falso Ars., κτησαμένους ἐμὲ Morellus ex libidine, non ex Par).

[2]) Lemma τοῦ Πανιώτου εἰς τὰς ἀρετὰς καὶ εἰς τὰς ἀντιθέτους αὐταῖς κακίαις (sic; cf. Piccolos o. l. p. 221) exhibet codex Laurentianus S. Marco 318 (chartac. in 8°, s. XIV) f. 1ʳ. Auctorem fortasse significat Joannes Tzetzes Epist. XCVII p. 86, 18 sqq. (Pressel.) ἤκουσταί μοί, φιλανθρωπότατε βασιλεῦ, ὡς θριαμβικῷ δίφρῳ μέλλεις τιμᾶν τὸν τοὺς λόγους τιμήσαντα, τὸν ἐκ Πανίου φιλόσοφον, τὸν διπλοτρίπλως τῆς πρωτοκουροπατικοῦ ἀξίας ἀξίως ἀξιωθέντα, ubi Scholiastes adnotat: ἡ λογική· μεθόδῳ δεινότητος κατὰ τοῦ πανιώ . . . αὗτα (l. Πανιώ<του τ>αῦτα) δοκεῖν γράφει.

[3]) Ex Par. poema iam anno 1611 a Morello protractum erat in appendice ad Prosopopeiam virtutum et vitiorum (cf. p. 338 not. 4) post synaxarium versus exhibet codicis Par. exemplar Marcianum (cf. p. 337 supra) f. 260ʳ, quod describens H. Zanettius (Graeca D. Marci bibliotheca codicum mss., Venet. 1740) p. 276 observationem adiecit: auctor est Manuel Phile. J. A. Fabricii auctoritate (Biblioth. Gr. vol. VII p. 714 ed. vet.) nixus, quam secuti sunt G.

Digitized by Google

V) Τοῦ αὐτοῦ εἰς εἰκόνα τοῦ ὑπεραγάθου σωτῆρος Χριστοῦ ὡς ἀπὸ βασιλέως κυροῦ Ἰωάννου. Ex Par.[1]) edidit Miller ad Philen vol. II p. 354 sq. Quodsi additamentum τοῦ αὐτοῦ expendimus, eo adducimur, ut inde a n. I[2]) carminum seriem ab uno eodemque poeta conscriptam proponi concludamus ac n. I scriptoris nomen, n. II, III, IV τοῦ αὐτοῦ librari incuria excidisse colligamus; certum vero esse iudicium de Theodoro Prodromo versuum auctore, n. I et II ex ipsius versificatoris testimonio efficitur, n. III et IV codicum auctoritate comprobatur. quae insuper n. VI sqq. magno ad persuadendum momento est, praesertim cum etiam Par. lemmate τοῦ αὐτοῦ n. VI, VII, VIII magni discriminis adminiculum subministret.

VI) Τοῦ αὐτοῦ νουθετικοί. Inter Theodori Prodromi opuscula recepit Migne p. 1422 contextu Dutheilii usus o. l. p. 197 sq., qui editionem Basileensem (1536)[3]) quatern. ξ′ f. 2ᵛ expressit codicum Vatic. 305 et Paris. 2831 lectionibus adiutus[4]).

VII) Τοῦ αὐτοῦ κατὰ φθόνου. Theodori Prodromi reliquiis inseruit Migne p. 1421 ex recensione Dutheilii[5]).

VIII) Τοῦ αὐτοῦ ἐπὶ ἀναγνώσει. Ex Par. et Marc. Philae carminibus (cf. ad n. VI) adiunxit Miller vol. II p. 355 sq.

Wernsdorfius (Manuelis Philae carmina. Lipsiae 1768, p. 310) et E. Miller (Manuelis Philae carmina vol. II. Paris. 1857, p. 399), videlicet codicis Vaticani Gr. 1126 (f. 151ᵛ) lemmate decepti, quod quidem librarii socordia inrepsit.

[1]) Notitia τοῦ αὐτοῦ Theodorum Prodromum designari Miller statuit; ante annum 1143 carmen compositum esse ex v. 22 sq. sequitur: Ἰωάννης σοι ταῦτα, πιστός οἰκέτης, | πορφυρόβλαστος Κωμνηνὸς αὐτοκράτωρ.

[2]) Synaxario praemittitur Papisci et Philonis Judaeorum cum Christiano abbate dialogus de fide f. 220ᵛ sqq.

[3]) Κύρου Θεοδώρου τοῦ Προδρόμου ἐπιγράμματα ὡς παλαιότατα, οὕτω καὶ εὐσεβέστατα, ἐν οἷς πάντα τῆς ἑκατέρας διαθήκης κεφάλαια ὡς ὀλβιώτατα συλλαμβάνονται καὶ τἄλλα τινά, ἃ πίναξ τῇ ἑπομένῃ σελίδι ἰδίᾳ δηλοῖ (apud Joannem Bebelium). In Basil. carmen nostrum ita cum n. VII coaluit, ut singulis versibus trimetri singuli ex altero poemate admisceantur, unde etiam inscriptionis ratio (τοῦ αὐτοῦ νουθετικοὶ κατὰ φθονούντων) intelligitur.

[4]) Ex Par. Morelli (a. 1611; cf. p. 338 not. 4) immemor edidit Miller ad Philen vol. II p. 388, qui versus in codice Marciano 512 Philae tribui perperam tradit; Marc. enim f. 256ᵛ — 263ʳ n. I, IV, VI—XIV, XVII ex Par. repetit, quapropter auctoris nomen reticetur, Millero autem Zanettii adnotatiuncula ad n. IV (cf. p. 339 not. 3) ita imposuit, ut propter τοῦ αὐτοῦ etiam n. VI, VII, VIII Philae in Marc. vindicari falso contenderet.

[5]) Cf. ad n. VI. Philae opusculis aeque ac n. VI subiunxit Miller vol. II p. 389 perinde codicis Par. apographo Marciano in errorem inductus.

Digitized by Google

IX Τοῦ αὐτοῦ ἐπὶ κήπῳ et X—XIII εἰς τὸ αὐτό. Ex Par. foras dedit Morelli libellus: Κήπου ἐκφράσεις [illegible]. Senarii in horti spectaculum. Federicus Morellus Interpres Reg. e Graeco incerti auctoris vertit Lutet. 1609; sed iam anno 1536 tamquam ἀνεπίγραφα prodierant in Basil. (post n. VI sq.) Theodori Prodromi opusculis (post n. VI collectionis Parisinae, adnectit Vatic. Gr. 305 f. 121ʳ. lemma τοῦ φιλοσόφου κυροῦ Θεοδώρου τοῦ Προδρόμου diserte in Vatic. Gr. 307 f. 2 praemittitur.

XIV Μονῳδίαι[2] ἐπὶ τῷ γαμβρῷ τῶν βασιλέων κυρῷ Μανουὴλ τῷ Ἀνεμᾷ. Ex Par. et Marc. edidit Miller ad Philen vol. II p. 356 sqq., qui Theodori Prodromi versus offerri coniectura adsecutus est[3].

Secuntur f. 232ʳ στίχοι περὶ τῆς ἁγίας Βαρβάρας, quod carmen totam quaestionem movit. Iam vero ad propositum confidenter reverti possumus, quoniam codicis ipsius habitus iudicium ab opinionis arbitrio seiunctum praestat. Aperte igitur versus sibi vindi-

---

[1] Cf. praeterea quae de Parisino Suppl. Gr. 501 f. 15ʳ adnotavit Miller, Notices et extraits des mss. de la bibliothèque nationale vol. XXIII 2 (1872) p. 6, de Vindobonensi Suppl. 3935 f. 137 Papademetriu Vizantijskij Vremennik vol. X Petropoli 1903 p. 152; Marciani memoriam (f. 26ʳ) ex Par. pendere ad n. VI docui. — Ad n. IX referendum esse duorum versuum specimen [illegible] e codice Borbonico II D 22 f. 315ʳ editum ab Hanssenio Byzant. Zeitschr. vol. X (1901) p. 103 n. 2 obiter moneo.

[2] Μονῳδίαις falso Miller enotavit.

[3] Ad Par. redeunt etiam excerpta adespota, quae ex nostro poemate (v. 3—6. 33 sq. 37—41. 46—51. 57—60. 67—72. 77—83. 159—162) deprompsit Ducangius ad Zonar. vol. II p. 122 sq. ed. Paris. (vol. VI p. 196 sq. Dindorf.). De carminibus nunc quidem deperditis diserum auctoris testimonium extat v. 4 sq. [illegible]. Ex codice Marciano XI 22 f. 86ʳ a Millero vulgati sunt (Annuaire de l'association pour l'encouragement des études Grecques en France vol. XVII, Paris. 1883, p. 55 sq.) ἐπιτάφιοι [illegible] τῆς θυγατρὸς τοῦ δεσπότου τοῦ [illegible] Ἀνεμᾶ καὶ τῆς κυρᾶς Θεοδώρας, ἥτις συνεζεύχθη τῷ Ἀγγέλῳ, unde Manuelis Anemae (15) et Theodorae Comnenae (1) filiam protonobilissimi Michaelis Angeli (18 sqq.) filio nuptam praematura morte (16) periisse discimus; viri autem nomen Acta synodi Constantinopolitanae anno 1156 habitae detegunt, quae quidem praesentiam tradunt τοῦ πανσεβάστου σεβαστοῦ καὶ γαμβροῦ τῆς [illegible] καὶ [illegible] αὐταδέλφης τοῦ κρατίστου καὶ ἁγίου ἡμῶν βασιλέως κυρᾶς Θεοδώρας κυροῦ Ἰωάννου Ἀγγέλου (apud Nicetam Acominatum Patrol. Gr. vol. CXL p. 177 C.). Nondum lucem vidit eiusdem codicis Marciani (f. 47ʳ sqq.) ἐπιτάφιος λόγος [illegible] καὶ θρῆνος εἰς τὸν [illegible] γαμβρὸν τοῦ [illegible] βασιλέως καὶ αὐτοκράτορος Ῥωμαίων Ἰωάννου τοῦ [illegible] κυρὸν Μανουὴλ τὸν Ἀνεμᾶν.

Digitized by Google

cat Theodorus Prodromus, nec leve pondus ad sententiam nostram firmandam inde accedit, quod poetae nomen diserta aliorum codicum memoria confirmatur, qua de re testes sunt Borbonicus III A 6 (s. XIV) f. 106ᵛ apud Cyrillum (Codices Graeci mss. regiae bibliothecae Borbonicae) vol. II (Neap. 1832) p. 200 et Baroccianus 197 (s. XIV) f. 209ᵛ apud Coxeum (Catalogi codicum mss. bibliothecae Bodleianae) vol. I (Oxonii 1853) p. 343, tum Laurentianus Plut. V n. 10 (chartac. et membran. in 4° min., s. XIV) f. 195ᵛ, quem ipse inspexi. Illic poema[1]) a trimetro λαμπρῶν ὁ πατὴρ ἀξιοῖ σε τῶν γάμων initium capit, in Laur.[2]) primus versus est: ἀν ἐξ ἀκάνθης εὐφυὲς τρυγᾷς βότον. Scilicet argumentum suum non uno carmine auctor exsequitur, sed cogitationum varietate exponit, quare non sine iusta causa coniuncta sententiarum ornamenta ita disiunxi, ut decem poematia prodeant. Hinc igitur Laur. non fragmentum (v. 57 sqq. in Par.), sed carmen omnibus numeris absolutum offert eodemque modo fortasse etiam Borbon. et Barocc. in versu τὴν εἰς σε. μάρτυς. πατρικὴν ἀστοργίαν (v. 12 in Par.) subsistunt. Quae traditionis ratio si nota esset exploratague, in contextu recensendo codicum Borbon. et Barocc. collationem sine molestia desiderarem; utut est, operae pretium facere mihi videor, si versus e Morellianae editionis latebris extraxero a corruptelarum et interpolationum sordibus purgatos:

α′.

Λαμπρῶν ὁ πατὴρ ἀξιοῖ σε τῶν γάμων,
(τῶν γὰρ θεϊκῶν), Χριστόμαρτυς Βαρβάρα,
καὶ βασιλικὴν ἐνδύει σε πορφύραν.
χρωννύς σε τῶν σῶν αἱμάτων τῇ κογχύλῃ.
Λαμπὰς δὲ γαμήλιος αὐτός ἐστί σοι
ὅλος κεραυνόβλητος ὀφθεὶς ὑψόθεν.

β′.

Πρηστῆρσι πρὶν οὐρανόβρυτοι φλόγες
παιδοφθόρον φθείρουσι Σοδόμων πτόλιν,

[1]) Στίχοι Προδρόμου κυροῦ Θεοδώρου εἰς τὴν ἁγίαν Βαρβάραν Borbon.; ex Barocc. Latinam inscriptionis paraphrasin exhibet Coxe.

[2]) Τοῦ Προδρόμου στίχοι εἰς τὴν ἁγίαν Βαρβάραν.

Adnotatio critica: α′) **1** ὁ πατὴρ] πατὴρ σοὶ Mor. || **2** Χριστόμαρτυς] scripsi: Χριστομάρτυ Par., Χριστομάρτυς Mor. || **4** χρωννύς] scripsi: χρωννύ Par. || **5** λαμπὰς δέ γ' αὐτός ἐστί σοι γαμήλιος Mor. || β′) **1** οὐρανόβρυτοι] οὐρανόβλητοι Mor.; cf. 5′ 5|| **2** Σοδόμων] Σωδόμων Mor. || **3** νῦν δὲ] scripsi: νῦν δὲ Par.; cf. P. Maas Byzant.

Digitized by Google

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

γ'.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

δ'.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ε'.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ς'.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Zeitschr. vol. XII 1903 p. 291 5 [illegible] Mor. γ') 1 [illegible] Mor. δ'; 2 [illegible] scil. [illegible] cf. Schneidewin-Leutsch ad Zenob. IV 82, Gregor. Cypr. Leid. II 34, Apostol. IX 20 3 [illegible] scripsi: [illegible] Par. 4 [illegible] cap. VII 14 cl. XXVI 18 ε') 1 [illegible] Mor.; cf. 4 2 [illegible] Par.: [illegible] Mor. 3 [illegible] Par., [illegible] Mor. [illegible] Mor. [illegible] 6 Mor.

ζ'.

Ἠδύκρεων σῦς, ἀλλὰ τέλματος τόκος·
καὶ Βαρβάρα γοῦν βορβόρου κἂν ἐξέρυ,
ὅμως πρόκειται τῷ Θεῷ τροφὴ ζένη
καὶ πᾶν τὸ συσσίτιον αὐτοῦ λαμπρύνει·
χαίρει Θεὸς γὰρ ἀπὸ σαπρῶν βολβίτων
ἄρτους ἑαυτῷ καθαροὺς παριστάνων.

η'.

Πατὴρ ὁ θυτής, παῖς τὸ θῦμα παρθένος·
τί τοῦτο; μή τις καὶ πάλιν [ὁ] Ἰεφθάε
θυγατροθυτεῖ τῷ Θεῷ; μὴ σύ, ξένε;
Τοὐργον μὲν ἴσον, ὁ σκοπὸς δ' ἐναντίος·
πλὴν ἀλλ' ἰδού, πῦρ ὑετίζεται ζένον,
τὸν ἱερευτήν, οὐ τὸ θῦμα συμφλέγον.

θ'.

Τὸν Ἰσαὰκ μὲν Ἀβραὰμ θύων πάλαι
μάχαιραν ηὐτρέπιζε καὶ πῦρ καὶ ξύλα,
ὁ βάρβαρος δὲ Βαρβάραν πατὴρ θύων
τῆς μὲν μαχαίρας ἠκόνησας τὸ στόμα,
τὸ πῦρ δ' ἀφῆκας, ἀλλὰ δὴ καὶ τὰ ξύλα·
πλὴν καὶ τὸ πῦρ ἄνωθε καὶ τὸ πῦρ φλέγει,
καὶ σὺ δ' ὁ θυτὴς ἀρκέσεις ἀντὶ ξύλων,
πάρεργον ὀρθεὶς τῶν ἀφ' ὕψους ἀνθράκων.

ι'.

Ἂν ἐξ ἀκάνθης εὐφυὲς τρυγᾷς ῥόδον,
ὁ σὴρ δὲ τὴν μέταξαν ἱστούργησέ σοι,
τὸ δ' ὄστρεον μάργαρον ἐσφαίρωσέ σοι,
τὴν πορφύραν δ' ἡ κόγχος ἐξήνθησέ σοι.

Ar' sine spir. et acc.) | 5 inc. f. 232v | Βαρβάραν] Βαρβάρα Mor. || ς') 1 Θεσβίτην] scripsi: Θεσβύτην Par.; de re cf. Reg. III 18, 40 et IV 2, 11 || 6 σωτῆριου] σωτήριον Mor. || ζ') 1 ἠδύκρεων] ἠδύκρεως Mor. || 6 παριστάνων] παριστάναι Mor. || η') 2 ὁ delendum esse significavi || 3 θυγατροθυτεῖ] θύγατρα θυτεῖ Mor.; de re cf. Iudic. XI 30 sqq. || θ') 1 Ἀβραὰμ (-ine spir.) Mor.; de re cf. Genes. XXII || 4 ἠκόνησας] ἠκόνησεν in mg. coniecit Mor.; cf. γ' 1 cl. θ' 7 || 5 ἀφῆκας] ἀφῆκεν Mor. (cf. 4), sed in Par. syllabae ας m. rec. εν (p. comp.) superscripsit || 6 ἄνωθε] scripsi: ἄνωθεν Par. || ι') habet Laur. || 1 εὐφυὲς] Laur.: ἀγενὲς (pro εὐγενὲς?) Par. || 2 μέταξαν] Laur. (et Mor.): μέταξιν Par.; cf. 6 || 3 om. Laur., at cf. 6 || 4 τὴν πορ-

Digitized by Google

δεῦρο προελθὼν ἱστόρει καὶ Βαρβάραν,
ῥόδον, μέταξαν, μαργαρίτην, πορφύραν,
ὡς ἐξ ἀκάνθης, σηρός, ὀστρέου, κόγλου,
τοῦ καὶ φονευτοῦ καὶ φυτοσπόρου, λέγω.

Versus de S. Barbara in Par. sine ulla intermissione trimetri excipiunt sedecim, quos quidem Morellus lacunae signo addito post ι′ 8 non recte exhibet ; diversum enim argumentum in conspectum venit eaque est contextus ratio, ut quattuor tetrastichis Alexii Contostephani gladium celebrari pateat:

α′

Στομοῦσι καλῶς Χριστομάρτυρες δύο
Κοντοστεφάνου τὴν σπάθην Ἀλεξίου,
ὁ μὲν λεόντων εἰς σφαγὰς τῶν εἰς δύσιν,
ὁ δὲ δρακόντων εἰς τομὰς τῶν εἰς ἑω.

β′.

Ὡς τὴν φλογίνην, Πέρσα, ῥομφαίαν τρέσον
Κοντοστεφάνου τὴν σπάθην Ἀλεξίου·
οἱ μάρτυρες γὰρ πῦρ ἀκοντίζουσί σοι·
φύγε πτοηθείς, μὴ τὸ πῦρ σε προφθάσῃ.

γ′.

Ἀλέξιος μάρτυρας ἐν σπάθῃ γράφων
Κοντοστεφανος ψαλμικῶς δοκεῖ λέγειν·
οὐ τῆς σπάθης σώσει με τὸ στίλβον στόμα,
ἰσχὺς Θεοδώρου δε καὶ Δημητρίου.

φύραν δ′ ἡ] καὶ προφύραν ὁ Laur. || ἐξένθησε] ἐθρέψατό Laur., ἔζωπασέ Mor. || 5 προελθὼν ἱστόρει καὶ Βαρβάραν] πρόελθε. Βαρβάραν καθιστόρει Laur. || 6 post 7 exhibet Laur. || μαργαρίτην] μάργαρον καὶ Laur. || 8 om. Laur.; potius 7 sq. et hic et 9 interpolatori tribuerem, si sex versuum ambitus (cf. α′ β′ γ′ δ′ ε′ ϛ′ ζ′ η′) requireretur, sed simili ratione non est aequalis et congruens versuum numerus in carminibus ἐπὶ κῶπῳ (n. IX—XIII supra), ubi primum poema duodecim, reliqua octonos trimetros offerunt, quamquam et illic membrorum commoditas et aequitas detractis quattuor versibus (2. 10 sqq.) carminis primi facile reponi potest.

Adnotatio critica: Ex Mor. repetivit Ducangius, Famil. Byzant. (Lutet. 1680) p. 181, ubi in contextu Graeco duo versus (γ′1. 4) desiderantur in translatione Latina expressi || α′) 2 Κοντοστεφάνου Par. (Κοντοστεφάνου Mor.) || 3 λεόντων] corr. Mor., λυκίων Par.; ad χιμαιρῶν ducere videtur Theodorus Prodromus p. 1393 C ἡ δυσμικὴ δὲ τῶν Γετῶν πανσπερμία, | ἡ Σκυθικὴ χίμαιρα, τὸ ξύνθρουν γένος | ἐμῇ μαχαίρᾳ παγγενεὶ διεφθάρη || β′) 4 φυγὲ Mor. || γ′) 2 ψαλμικῶς] cf. XLIII 3 ||

Digitized by Google

δ'.

Κοντοστεφάνου τὴν σπάθην Ἀλεξίου,
τὴν δίστομον πρίν καὶ πρὸ τῶν τυπωμάτων,
τετράστομον ποιοῦσι μάρτυρες δύο
ὡς ἄλλο διπλοῦν ἀκονηθέντες στόμα.

Quodsi de versuum auctore quaestio exoritur, iudicandi ansam quadamtenus lemma in Par. omissum aufert, attamen sponte coniectura se offert, etiam illic Theodori Prodromi fetum adgnoscendum esse. Appositissime autem cum Theodori Prodromi aetate Alexii Contostephani nomen convenit, quoniam in haec tempora vita Alexii Contostephani incidit. quem anno 1161 belli ducem fuisse in expeditione Hungarica narrant Ioannes Cinnamus V 5 p. 211, 22 sqq. et 212, 12 sq. (Bonn.), Nicetas Acominatus p. 166, 23 sq. (Bonn.), Synopsis Sathae p. 255, 14 sq., cognationis gradu addito, quo domum imperatoriam contigerat. Etenim Manuelis I Comneni (1143—1180) ἀδελφιδοῦς vocatur, videlicet ex Anna [1]) Manuelis sorore genitus, quae Stephano Contostephano [2]) nupserat. Eodem sensu ἀνεψιοῦ appellatio occurrit apud Michaelem Glycam Epist. XXI (Patrol. Gr. vol. CLVIII) p. 929 C (cum Krumbacheri observatione: Michael Glykas, Sitzungsber. d. philos.-philol. und hist. Cl. d. bayr. Akad. 1894 p. 435 sq.) et in Actis synodi Constantinopolitanae apud Nicetam Acominatum Patrol. Gr. vol. CXL p. 177 A et 253 A, quae quidem in vivis fuisse anno 1166 Alexium demonstrant. Maximi vero momenti et ponderis ad quaestionem diiudicandam duo ipsius Theo-

---

4 Θεοδώρου δὲ] correxi: Θεοδώρου δὲ Par., Θεουδώρου δὲ Mor. || δ') 4 ἀκονηθέντες] scripsi: ἀκονισθέντες Par.

[1]) Cf. E. Miller, Recueil des historiens des Croisades. Historiens Grecs vol. II (Paris. 1881) p. 185 A.

[2]) Alius eiusdem nominis vir sub Basilio II Macedone (976—1025) inclaruit (Scylitzes p. 437. 4 sqq., Zonaras XVII 6 vol. III p. 548, 16 sqq. Bonn.), ab Alexii patre diversus est etiam Stephanus, qui cum fratre Isaacio, magno duce classis, sub Alexio I Comneno (1081—1118) contra Boëmundum, Roberti Guiscardi filium, militabat (circa annum 1106). Nostro in Corcyrae oppugnatione (anno 1149) fragmentum lapidis ex machina ab hostibus emissi mortiferam plagam inflixit (Cinnamus III 4 p. 97, 6 sqq., Nicetas Acominatus p. 105, 15 sqq., Synopsis Sathae p. 231, 23 sqq. cl. Ephraemio 10156 sqq. p. 407 Bonn.). quam defiet poema codicis Marciani XI 22 f. 69ᵛ sqq. a Millero carptim editum. Croisades vol. II p. 772 sqq. Anno 1147. quo Cosmas II Atticus patriarchae potestate privatus est, panypersebasti gradum habuit cf. Rhalles et Potles, σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων vol. V (Athenis 1852) p. 307, 12 sq., ubi perperam πανυπερσεβεστάτου legitur.

Digitized by Google

dori Prodromi carmina sunt, in honorem Alexii nostri conscripta, quae luce donare iuvat. Ac prius quidem suppeditant codices: Marcianus Gr. 524 (chartac. in 4°, s. XIV, M) f. 103ᵛ et Vaticanus Gr. 1126 (membran. in 16°, s. XIV) f. 149ᵛ sq.[1]), ita tamen ut M nomen τοῦ Προδρόμου diserte adponat[2]), in V librarii errore (cf. p. 340 not.) τοῦ αὐτοῦ Manuelem Philen significet:

[1]) Hinc v. 1 sq. resectionis causa non addita protulit Miller ad Phil. vol. II p. 270.

[2]) Lemmatis fidem confirmant versus inediti, qui in M subiungutur: τοῦ αὐτοῦ εἰς ἄνθρακα· ἐπιστολὴ πρὸς τὸν κανκελίου (42 vv.), cum ipse auctor nomen suum edat v. 14 sq. τοὺς δ' εἰς σὲ παύει (φεῦ!) ὀρόμους τοῦ Προδρόμου | ἄφυκτος ὀφθείς (ὠφθεὶς M) τοῖν ποδοῖν ποδοστράβη et 32 οὐκ ἐνθυμῇ; ἀρκέσει πρὸ Προδρόμου, neque ullam dubitationem poema tertium inicit: τοῦ αὐτοῦ εἰς ἐγγείριον τῆς Ὁδηγητρίας (17 vv.), ubi Eudocia Comnena, uxor Theodori Stypiotae, prodit, quem disciplinae suae alumnum fuisse Theodorus Prodromus testatur p. 1370 sqq. Migne. Auctoris autem nomine carent poemata reliqua (IV—LXXIV) in M subiecta (f 104ᵛ—112ᵛ), quamquam ex mea quidem sententia florilegii concinnator syllogen Prodromeam digerere voluit. Cui sententiae nihil officit carminum IV—XII traditio, quae quidem in Christophori Mytilenaei corpusculo Cryptensi occurrant n. 138. 120. 121. 123. 125—127. 132. 134, quoniam haud semel Theodoro Prodromo Christophorus possessione sua cessit cf. Spicilegium Laurentianum 'Eos' vol VIII, Leopoli 1902) p. 79 sq. Hoc vero monendum est, in M memoriam integriorem servari, quae tamen C. Hornae culpa in E. Kurtzii editione (die Gedichte des Christophoros Mitylenaios. Lipsiae 1903) non comparet. Nimirum apparatus criticus, quem Horna in Kurtzii usum e variorum codicum exemplis corrasit, neque plenus est et mendis scatet plurimis; cuius iudicii documentum speciminis gratia scripturae discrepantiam ex M f. 104ᵛ sq. proferam, quem codicem iterum iterumque legere Hornae licuit (cf. 'Wiener Studien' vol. XXV, 1903, p. 217): **Christoph. 120**: inter v. 4 et 5 supplementum legitur: τί γὰρ κεφαλῆς πρωΐτερον μέρος; | ἣν κοσμικῶς στέλλοντες οὐκ ὀρθῶ νῷ (post νό propter chartae fissuram fortasse μ periit, nisi forte νόῳ genuina est lectio. Ceterum ξ ἀνεκφώνητον in hoc codice haud raro desiderari moneo; nec tamen Christophoro eximi potest scribendi ratio σώζεις **123**, 1, ζῶον **125**, 1, ubi σῴζεις et ζῷον lectore non monito in textum recepit Kurtzius; ξ omittit etiam M^{b} (sive M f. 180ᵛ) et C | 6 π<λ>ὴν (π... secundum Hornam; λ abscissum est, ἣν per compendium exaravit librarius) | **121**, 6 φειδῶ (non φειδὼ) || **123**, 1 καλὸν σε (non καλὸν σὲ — eodemque modo M^{b}, ubi praeterea in inscriptione pro Χριστοῦ habes: σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Etiam ex C καλόν σε recte enotavit Rocchi, quam lectionem tacite Kurtzius mutavit) | **125**, 2 οἷον ἐστὶ (etiam M^{b}; non οἷόν ἐστι) | **126**, 2<κλείσ>ας (non κλείσας—scilicet κλείσ prorsus evanuit) | **127**, 10 ἀνέλιον (non ἀνέλικον) || 13 πλέιων θέλων (non πλέον θέλω) | **132** lem. διατοῦτο (quemadmodum etiam in C legi; non διὰ τοῦτο) || 3 προσέρχῃ dilucide (neque ξ ἀνεκφώνητον deest) || **134**, 1<μν>ὰς (eodemque modo C, non μνᾶς — abscissae sunt in M litterae μν) | γαλῆ τίς (etiam M^{b}; γάλῃ τίς C, non γαλῇ τις) || 4 μόνος (non πάλαι).

Digitized by Google

Εἰς εἰκόνα ἐχουσαν τὸν Χριστὸν ἱστορημένον.

Ἂν ἡ Θεοῦ χεὶρ οἶδε καὶ τύπους γράφειν,
ἡ πρὶν βροτοὺς γράψασα πλαστικοῖς νόμοις,
ἡ σή σε χεὶρ ἔγραψεν ὧδε. Πκντάνξ,
ἐξ αὐτοβαφῶν καὶ θεϊκῶν χρωμάτων·
ἢ μὴν προφήτην Μωϋσῆν εὑρὼν νέον
τὸ ξύλον εἰδὼς ὡς βάτον λαλεῖν θέλεις·
ἢ μὴν δι' ἡμᾶς ὡς δι' Ἀΰγαρον πάλαι
τὸ ξύλον εὑρὼν ὑπομάττῃ τὸν τύπον,
ὡς ἂν τρίτον μόρφωμα τῆς σῆς ἰδέας,
λινοῦν, κεραμοῦν καὶ ξύλινον, τυγχάνῃ.
Ἔδει γὰρ ἴσως τὸν ταθέντα σε ξύλῳ
κἂν τῷ ξύλῳ νῦν ἐμφανισθῆναι πάλιν.
Χθὲς εὗρον εὐτύχημα τὴν σὴν μητέρα,
νῦν καὶ τὸν υἱόν· καὶ Θεόν σε λαμβάνω·
ἴσως γὰρ ἴσως υἱικοῦ πόθου βίαις
τῆς μητρὸς ἐκτὸς οὐκ ἐκαρτέρεις μένειν
κἀντεῦθεν αὐτὴν ἦλθες εὑρήσων πάλιν·
καὶ δόξα τῇ σῇ χρηστότητι, Χριστέ μου,
ὅτι πρὸς ἡμᾶς ἀξιοῖς καταλύειν·
κἂν οὐκ ἐγὼ γὰρ Ἀβραὰμ τύπον φέρω,
Μαμβρῆ τέως δρῦν τὴν κατοικίαν βλέπω,
ἐν ᾗ ξενίζω δουλικῶς τὸν Δεσπότην
καὶ τοῦ πόθου τὸν μόχθον ἀσμένως θύω,
ἐξ οὗ φαγὼν μέμνησο τῆς σῆς ἑστίας.
Ἀλεξίον με τὸν ξενίσαντα σπέπε
Κοντοστέφανον, Κομνηνὸν τὸ μητρόθεν,
στομῶν κατ' ἐχθρῶν ἐν μάχαις μοι τὴν σπάθην,
φρουρῶν τὰ τέκνα, τὴν τεκοῦσαν συσκέπων,
τὴν ἀπὸ Δουκῶν ἱκέτιν σου Μαρίαν,
καὶ τῆς ἐκεῖθεν ἀξιῶν κληρουχίας.

Adnotatio critica: Εἰς — ἱστορημένον om. V (τοῦ Πρωδρόμου **praemittit** M, τοῦ αὐτοῦ **exhibet** V) || **1** ἂν] ἢν **citra necessitatem coni.** Miller || **3** ἔγραψεν] ἔγραφεν M || **5** ἢ V || μὴν] μὴ M; cf. 7 (et ἂν v. 9 in M) || **6** ξύλον V || λαλεῖν] λαχεῖν M || **7** ἢ V || μὴν] μὴ M || **8** inc. f. 150ʳ V || ξύλον V || ὑπομάττῃ] ἀπομάττει V || **12** κἂν] κἂν V || **13** εὗρον] εὑρὼν V || **15** γὰρ ἴσως] γὰρ ἴσθι M || **18** χρηστότητι] Χριστότητι M || **20** Ἀβραὰμ V || **21** Μαμβρῆ] Μαββρῆ M_1, Μαμβρῆ M_2, Μαβρῆν V; **cf. Genes. XIII 18 et alibi** || δρῦν V || **22** ξενίζω] καὶ ξενίζω V || **27 loquendi ratio plane similis est in Par. a' 1 sq. (p. 345 supra)** στομοῦσι καλῶς Χριστομάρτυρες δύο | Κοντοστεφάνου τὴν σπάθην Ἀλεξίου || **29** ἱκέτιν] ἱκέτην V m. pr.

Digitized by Google

Mariam Ducaenam (29) uxorem fuisse Alexii Contostephani nec liberos ei defuisse (28) Prodromi carmen commode docet, matris prosapia verbis Κομνηνὸν τὸ μητρόθεν (26) haud obscure significatur, quae locutio recurrit in sigillo apud G. Schlumbergerum, Sigillographie de l'empire Byzantin (Paris. 1884) p. 646:

Κοντοστεφάνου τὰς γραφὰς Ἀλεξίου
ἐγὼ κρατύνω Κομνηνοῦ τοῦ (τό?) μητρόθεν.

Longe plures notitias alterum poema ineditum effundit, quod servat codex Laurentianus Conv. Soppr. 627 (chart. in 8°, s. XIII, L) f. 15^{r} sqq.

Τοῦ Προδρόμου εἰς τὸν Κομνηνὸν κῦρ ιν Ἀλέξιον τὸν Κοντοστέφανον.

Ἔδει με σιγᾶν· εἰ δὲ καὶ γράφειν ἔδει
θυμηδίας ῥήματα καὶ λόγους μόνους
πανηγυρικοὺς σὺν χαρᾷ γράφειν ἔδει,
σκιρτῶντα καὶ κροτοῦντα σὺν εὐθυμίᾳ,
ἐφ' οἷς ἀπείρως ἀγαθοῖς Θεὸς στέφει
τὸν εὐγενῆ μου, πάγχρυσόν μου δεσπότην·
ἐπεὶ δὲ πικρὸς ἀγρίας τύχης φθόνος
γράφειν με συνήλασε θρηνώδεις λόγους,
δακρυρρόοῦντα καὶ γοῶντα βυθόδεν,
ὡς ἐκραγείσης τῆς καλῆς τριδενδρίας,
Ἀλεξίου θανόντος, ὃς χρυσοῦς κλάδος
δυσὶν ἀδελφοῖς ἦν καθαρῶς ἐμπρέπων.

Adnotatio critica: L madore affectus saepius scripturam lectu difficilem exhibet; in damnum praecipue versuum initia incurrerunt f. 15^{r} et 16^{r} Col. I, clausulae f. 15^{v} et 16^{v} Col. II, nec semper certas esse contextus nostri lectiones nonnumquam e vestigiis vix aparentibus concinnatas ingenue fateor; supplementa, quae propter litterarum ductus evanidos potius coniecturarum speciem praebent, signo < > denotavi || 7 ἐπεὶ δὲ L, ac similiter 62. 63. 100. 196. 208. 266 cll. 49. 236 (sed 198 πίστ δέ), tum ἀνὴρ γὰρ 204, quibus locis novam scribendi rationem inire vereor, novis praeceptis destitutus, quae Maasium eruturum esse speroi idem valet de enclitico particularum γὰρ (36. 155) et δὲ (175. 296. 319. 353; cf. tamen 130. 202. 303) usu in caesura semiquinaria. praesertim cum 353 proparoxytonon falso evadat cf. quae in Nicolai Callicli editione (Rosprawy Wydz. filol. Akad. Umiej. vol. XXXVI, Cracoviae 1903, p. 315–392) nuper observav p. 318 n. 1, ad carm. XXV 14, XXVI 22, XXVIII 27. Sed Maasii studiis edoctus (der byzantinische Zwölfsilber, Byzant. Zeitschr. vol. XII, 1903, p. 294 sqq.) in caesura semiseptenaria δὲ repudiavi 24 (cf. ad Callicl. XXIV 15); adde 144 ||

Digitized by Google

καὶ πικρὸν ἡμῖν τὸν γόον λελοιπότος,
ἐδει λαβεῖν με τοῦ λόγου συνεργάτην
καὶ τοῦ στεναγμοῦ προσλαβεῖν κοινωνίαν,
ὡς ἂν ἐπαρκέσαιμι πενθῶν ἐκ βάθους
ἀνδρὸς τόσου στέρησιν (ὢ πικροῦ λόγου!)·
ἐδει τεμεῖν με τὸ πλάτος τῆς καρδίας
καὶ συσπεράξαι τῶν μελῶν μου τὴν θέσιν,
ὡς ἂν ποταμοῖς ἐκραγεῖσιν αἱμάτων
καταῤῥάνῳ τὸν τάφον ἀντὶ δακρύων·
πῶς γὰρ τόσην ἄσβεστον, ἄστεκτον φλόγα
στέρξας μενῶ τὸ πρᾶγμα καθ' ἡσυχίαν,
οὐκ ἀποβαλοῦμαί δε καὶ ψυχῆς σθένος
καὶ σωματικὰς ἐκθερίσω δυνάμεις,
ὡςεἰ θερίστρᾳ τῷ πάθει χρησάμενος;
Καὶ γοῦν καλῶ τὰ πάντα πρὸς συνεργίαν·
ναὶ καὶ συνεργήσατε τοῖς δάκρυσί μου
καὶ τοὺς στεναγμοὺς βυθίους πέμψατέ μοι,
οὐρανέ καὶ γῆ καὶ τὰ κύκλῳ καὶ πέριξ·
ἄνδρα γὰρ οὐράνιον ἐν φρενῶν βάθει
καὶ ψυχικῶν ἄγαλμα πασῶν χαρίτων
γῆς βυθὸς κἴφνης ἐξαποκρύψας ἔχει·
ἥλιε, καὶ σὺ φῶς τὸ λαμπρόν σου σβέσας,
δίδου μαρασμὸν συμφορᾶς φλογὶ τόσης·
τὸν εὐπρεπῆ γὰρ καὶ καλὸν τὴν ἰδέαν,
τὸ πυρσολαμπὲς τῶν ἀνακτόρων σέλας,
Ἅιδου σκοτεινὸς ὑπεδέξατο ζόφος.
Ἀνὴρ ἐγὼ δείλαιος ὢ ταῦτα γράφων!
πῶς καρτερεῖν τὸ πρᾶγμα καὶ στέγειν ἔχω
καὶ πῶς παρ' αὐτοῖς οὐ θανατῶ τοῖς λόγοις
καὶ νεκροποιὸν οὐχ ὑφίσταμαι πάθος;
Φρονήσεως πέπτωκεν ἐμψυχος πίναξ,
πνευγενῶν ὅλωλεν ἠθέων χάρις,
εὐβουλίας πύργωμα, σύντομος φράσις·
νοῦς στερρός, οἰξὺς ὑπὸ γῆν (φεῦ!) ἐκρύβη
καὶ πλημμυροῦσιν οἱ ποταμοὶ δακρύων
ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς καὶ βασιλίδι πόλει·

24 ἀποβαλοῦμαί δε] scripsi: ἀποβαλοῦμαι δὲ L; cf. ad 7 || **26** χρησάμενος] propter proparoxytonon in versus fine collocatum coniectura κεχρημένος commendatur nec tamen necessaria est || **36** εὐπρεπῆ γαρ L; cf. ad 7 || **42** οὐχ' L eodemque modo

Digitized by Google

ἐμοὶ δ' ἁπλοῦται τοῦ στεναγμοῦ τὸ πλάτος
καὶ δακρύων ῥοῦς τὴν κλίνην ὑποβρέχει.
Ὢ πῶς με πικρᾶς συμφορᾶς θλίβει <βάρος>
καὶ ταραχώδης συμπνίγει τρικυμία,
ἐναλλαγέντων ἀθρόον τῶν πραγμάτων
ἐκ χαρμονῆς τοσῆςδε πρὸς λύπην τόσην!
Τίς ἡ τοσαύτη συμφορὰ καὶ πικρία
καὶ τί τὸ συμβὰν πάθος ἐξαιφνιδίως
καὶ καταπιμπρῶν εὐγενῆ συναυλίαν;
Μή μου πλανῶμαι σὺν νεκροῖς τεταγμένος
τὸν τοῦ <κρατ>οῦντος αὐτανέψιον βλέπων;
Φεῦ! ἀλλὰ πενθεῖ βασιλεὺς ἐκ καρδίας,
θρηνεῖ κραταιὸς Αὐσονάρχης δεσπότης
εἰπεῖν δὲ ταὐτὸν ὡς βρυχᾶται μὲν λέων.
ὄρη δὲ πιμπλᾷ καὶ νάπας στεναγμάτων.
Ἆρα κυπαρίττινον ἄνθος ἐψύγη;
ἆρα ∪ — <ὕπν>ωσσεν ἀκμάζων νέος,
Ἀλέξιος. κάλλιστον ἄνθος ἐν νέοις,
πρεσβυ<τικὸς> φρόνημα, χαρίτων βρύσις;
Οὔκουν πλάνη τὸ πρᾶγμα καὶ θρηνεῖν δέον
<τοὺς τῇ τοσ>αύτῃ συμφορᾷ τηρουμένους;
Ὢ τίς πρὸ ὥρας ἰταμῶς ἐκοψέ σε,
<πανευθαλ>ές, κάλλιστον, εὐῶδες ῥόδον;
ὦ πικρὸς οὗτος ἐν θεριστᾶς ἀγρίοις,
⏑̄ — ∪ — ει σὲ στάχυν παρ' ἐλπίδα!
Χθὲς συμπονῶν ἵστασο γεννάδας νέος,
⏑̄ — ∪ — ⏑̄ κατὰ Περσῶν βαρβάρων
τῷ φωςφόρῳ γίγαντι τῆς γῆς Αὐσόνων,
<καὶ> νῦν ∪ — ⏑̄ ὑπὸ Ταρτάρου σκότον
αἰφνηδὸν οὕτως ὁ χρυσόθριξ ἐκρύβης.
⏑̄ — ∪ οὖντα σὺν κρατίστῳ δεσπότῃ
κατ' ἀλλοφύλου βαρβαρικῆς ἰσχύος

---

215 || 49 ἐμοὶ δ' L; cf. ad 7 || 56 ἐξαιφνιδίως] ἐξ αἰφνιδίου[ως] L; genuina lectio superscripta est etiam 80 et 250, falsa 88 || 58 τεταγμένος] scripsi: τεταγμένως L || 59 κρατοῦντος] falsam scripturam νεκροῦντος (propter 58 νεκροῖς?) litterarum ductus innuunt; cf. 129, 303 || 62 εἰπεῖν δε L; cf. ad 7 || 63 ὄρη δε L; cf. ad 7 || 65 participium post ἆρα expectatur; θανὼν litterarum vestigia excludunt || 70 ἰταμῶς L || 78 expectatur: <ὃς ἐκθερίζ>ει || 80 ἀλλοφύλου[ου] L || 81 ἐξέπεμψε] scripsi: ἐξέπεσε L; ceterum codicis scripturam in versus introitu non satis certam esse animadverto

πανευγενὴς σύζυγος ἐξέπεμψέ σε
καὶ νῦν σιγῶντα κεἰ ταμέντα τῇ νόσῳ
∪ — διαπόντιον ἀπολαμβάνει·
τὸν ἱππότην χθές, εὐσθενῆ ζιφηφόρον,
τῷ μητρόθεν θείῳ σε σύμμαχον φέρει
στερρῷ βασιλεῖ, πορφυρανθεῖ δεσπότῃ.
∪ — <θανατ>όβλητον ἀρτίως βλέπει,
παθαίνεται σὲ καὶ συ:ᾶν σιγὴν τόσην·
καὶ — ∪ — ∪ οὐδὲ συνθάνοι τέως
καὶ τάφος εἷς δέξαιτο τὴν συζυγίαν;
Ὦ γράμμα τερπνὸν καὶ γλυκύτητος γέμον,
ὦ χερσὶν ἐγχαράξας αὐτὸς ἰδίαις
∪ — ∪ — ∪ — ∪ — τῇ συζύγῳ
καὶ λαθικηδὲς πρὸς μικρὸν κιρνᾷς πόμα!
∪ — ∪ τῶν σῶν ἐκλελησμένος λόγων
ὁ τῇ γραφῇ ζῶν, ταῖς ἀληθείαις νέκυς·
τὸν δύπλοον πλοῦν τοῖς φιλοῦσιν ἐκπλέεις·
τὸ γράμμα τέρψις ἦλθε, τὸ πρᾶγμα ξέσις,
πολλὴν ἀναζαίνουσα βαρυαλγίαν·
ὁ πλοῦς δὲ τόξον εὑρέθη τεταμένον,
Κομνηνικαῖς βέλεμνα βάλλων καρδίαις.
Ὦ δυστυχὲς πλοῦ καὶ θαλάσσαις κλύδων
ὅλας θαλάσσας ἐκτομοῦντες δακρύων
καὶ πρὸς πέλαγος βαθέων στενογμάτων
διεκπερῶντες συγγενὲς κλεινὸν γένος!
ὦ φροντίς, ἡ τὸ σῶμα τοῦ πεπτωκότος
ἡμῖν ἐπαχθῆ, δυστυχῆ χόρτον φέρεις!
Οὐκ ἐκ δρυὸς τάχα σε καὶ ξύλου βλέπω,
ἀλλ' ἐκ σιδήρου καὶ πυρὸς πεπηγμένον·
βέλη γὰρ ἡμῖν ὡς πυρίφλογα φέρεις
καὶ καταπιμπρᾷς πᾶσαν ἐγκάτων θέσιν·
ὁ δ' εὐσθενής μοι καὶ καλὸς πανοπλίτης
Ἀλέξιος (φεῦ!) ἀκινησίαν φέρει,
καὶ τοξότου χεὶρ ἡ πανευστοχωτάτη
ναρκᾷ πρὸς ἔργον οὐδ' ἐνεργεῖν ἰσχύει.

|| 84 τὸν] ὃν (ut videtur) L || 88 παθαίνεται σὲ] scripsi: παθαίνεταί (παθαίνεσθαί m. sec. dare voluit; cf. 308) σε || 92 ὦ] ὦ? ὃ? || 93 <ἔχεις παριστᾶν βίως> litteratum ductus videntur offerre || 95 inc. f. 15v || 100 πλοῦς δὲ L; cf. ad 7 || 101 βάλλων] conjectura βάλλον carere possumus || 107 χόρτον] φόρτον? || 120 καὶ] malim:

2*

Ὦ ψυχρέ, πικρὲ δυσμενοῦς Ἅιδου ζόφε,
ἡ τὸν νεκρὸν δός, ὃν καλύψας εἰσφέρεις,
ἢ προσλαβοῦ φιλοῦντας εἰς ἕνα τάφον,
οἷς οὐδὲ τὸ ζῆν ἐστι νῦν βουλητέον
καὶ μὴ βλέπειν ἔχουσι φιλτάτην θέαν.
Ζητοῦσιν οἱ φιλοῦντες ὃν λαβὼν ἔχεις,
ζητεῖ βασιλεὺς τὸν θανόντα καὶ κλέει·
ἀδελφόπαι, χρύσασπι πιστότατέ μου,
ἡρωϊκὴ φρόνησις. ἀνδρεία φύσις.
ὦ σπεῦσον, ἐλθέ, συμπόνει μοι τὴν μάχην,
ἑτοίμασον τὸ τόξον, ἕλκε τὴν σπάθην
καὶ τὰ βέλη μέθυσον ἐξ εὐτολμίας
τοῖς Περσικοῖς αἵμασιν ἠρυθρωμένα.
Καλεῖ μὲν οὕτω τοῦτον ὁ κρατῶν ἄναξ,
ὁ κείμενος δὲ τῇ νόσῳ βεβλημένος,
κἂν δουλικὴν ἔθρεψεν ἐκ βρέφους σχέσιν,
ὕσην βασιλεῖ καὶ Θεῷ πίστιν φέρων,
εἰς ἓν μόνον λέληθε προσκρούσας τόδε,
τὸ μὴ παρευθὺ τοῖς βασιλέως λόγοις
ἵππῳ καθεσθεὶς καὶ λαβεῖν μακρὸν δόρυ
καὶ συνταράξαι τὴν φάλαγγα βαρβάρων·
ἡ γὰρ νόσος βέβληκεν αὐτὸν καιρίαν
κἀντεῦθεν ἀργεῖ χεὶρ, βουλή, τόξου τάσις.
Τίς πικρά, λυπρά, τελχινώδης κακία
δένδρον τόσον κλᾷ, χώννυσι τόσην βρύσιν;
Θρηνεῖ τὰ βασίλεια τὸν πεπτωκότα·
σφόδρα γὰρ ὑπέλαμπε τοῖς ἀνακτόροις·
θρηνεῖ βασιλεύς· οὐδὲ γὰρ φέρειν ἔχει
ἀδελφιδοῦν. τοῦτόν δε μὴ βλέπειν ἔχων·
τήβενναν αὐτήν, καταπόρφυρον φάρος
πίθηκιν ὑπόλευκον ἐκ τῶν δακρύων
καὶ βασιλικοῖς ἀνιμιγνύει λίθοις
ὡς μάργαρον πίπτοντα ῥοῦν τῶν δακρύων.
Βουληφορουῦν πέπτωκεν εὐφραδὲς στόμα,
γλῶσσα σιγᾷ λαλοῦσα σύνεσιν μόνην·
καὶ μὴ καθ' αὑτὸν συσκοπεῖ τὰ πρακτέα,

εἰ || **144** τοῦτόν δε] τοῦτον δε L; cf. ad 7 (emendatione: ἀδελφιδοῦν τοσόνδε non est opus) || **149** βουληφορουῦν] in βουληφόρον (cf. 158) mutare non audeo || **150** λαλοῦσα]

ὡς καλὸν αὐτοῖς κῦρος ἡρέμα νέμει
σὺν τῷ κρατίστῳ βασιλεῖ τῶν Αὐσόνων;
Κἀντεῦθεν ἡμᾶς οὐδ' ἐπιβλέπειν θέλει·
ἀπασχολεῖ γὰρ τοῦ νοὸς τὰς φροντίδας
εἰς κοσμικῶν σύγκλωσμα πολλῶν φροντίδων.
Οἴμοι! πλάνη τὸ πρᾶγμα καὶ κοῦφος λόγος·
τὸν γὰρ καλόν σε καὶ πολὺν βουληφόρον
(ὦ φύσεως ἄγαλμα. χαρίτων πίναξ,
Ἀλέξιε! ῥάγηθι καρδίας πλάτος!
διχῇ ῥαγὲν βλήθητι κατὰ γῆς πλάτους!)
Ἅιδου φαγεῖν ἴσχυσε παμφά<γον στό>μα.
Ποῦ συμφορὰν εἶπῃ τις ἐμβριθεστέραν,
ὅτε τὸ λωτοῦ γλυκερώτερ− ∪ ∪
αἴρῃς ἐφησύχασε καὶ σιγῶν μένει,
ὕπνον δ' ὑπνοῖ χάλκειον − ∪ − ∪ ⏑,
ὁ νοῦς ὁ πανδέξιος. ἡ πτηνὴ φύσις;
Ἡ πνὺξ βλέπειν θέλει σε τὸν ∪ − ∪ −,
ἡ πανστρατιὰ τὸν καλὸν στρατηγέτην.
καὶ σὺ σιγᾷς, νέκρωσιν − ∪ − ∪ ⏑,
Οἷον δεδαπάνηκε κάλλος ἐν νέοις
θερίστρια γρᾶς ἐν ῥᾳ<χυτάτῳ χρόνῳ>!
Ἔστω! τὰς ἄλλας ἀθετεῖς ὁμιλίας
καὶ δυσχερῶς μέν, ἀλλ' ὁ<μως> ∪ − ∪ ⏑.
πανευπρεπεῖ δὲ σώφρονί σου συζύγῳ,
ἣν ἔπνεες ζῶν καὶ παρ − ∪ − ∪ ⏑,
πῶς οὐ παρηγόρημα τῆς λύπης δίδως;
Οὐ συνεδενδρώθητε − ∪ − ∪ ⏑,
φοίνικες ἄλλοι συμπλοκαῖς ἡρμοσμένοι.
ἀναακτορικῶς ἐμπρέπ<οντες κη>πίοις
καὶ λαμπρὸν αὐξάνοντε; εἰς ὕψος μέγα;
καὶ νῦν μαρασ<μὸν> σοῦ μαρ − ∪ − ∪ ⏑
συνεψύγη σύζυγος εὐθαλεστάτη
καὶ κατὰ γῆς ἐρρίψε τὴν εὐκοσμίαν.
Σὺ φῶς ἀνῆπτες πυρσολαμπὸς λυχνίας,

---

correxi: λαλοῦσαν L | **151** vitio fortasse laborat || **155** ἀπασχολεῖ γάρ] ἀπασχὸ γαρ L; cf. ad 7 || **164** ὅτε] scripsi: ὅτι L || expectatur: γλυκερώτερ<ον στόμα> || **168** expectatur: τὸν <βουληφόρον> cf. 158 cl. 149 || **172** supplementum incertum esse moneo || **175** πανευπρεπεῖ δὲ L; cf. ad 7 || **180** ex coniectura, non litterarum vestigiis insistens supplevi || **182** μαρ<ανθεῖσα>? || **184** εὐκοσμίαν non satis dilu-

ζωή, πνοή, φ<ῶς>, συγχ ⏑ – ⏒ – ⏑ ⏓,
καὶ σοῦ κρυβέντος ὑπὸ γῆν συνεκρύβη
καὶ πρὸς <δύσιν> κλίναντος <εἰς δύ>σιν βλέπει
καὶ νυκτερινὸν ἐνδιδύσκεται πέπλον·
τὰ στέρνα – ⏒ – σι τῶν στεναγ<μάτων>,
⏒ – ⏑ – ⏒ ευσι δακρύων βρύσις,
<ἐναντιοῦται> τῇ καθαρᾷ τρυγόν<ι>.
Πῶς οὖν ἐνέγκῃ τοὺς ἐναντίους πόνους,
φλόγα στεγαγμῶν καὶ ποταμὸν δακρύων;
Πάντως τὸ πῦρ φλέξειε τὴν ἔνδον θέσιν,
φθερεῖ δὲ ταύτην ὑγρότης ἐξ ἀγχόνης
καὶ καθόλου φεύγοι μὲν ἄρτον δακρύων,
πίοι δὲ ῥεῦμα βαθέων στεναγμάτων,
τὴν σὴν φέρειν στέρησιν οὐ δυναμένη.
Ταύτῃ παρηγόρημα τῆς λύπης δότε
αἱ σωφρονικαὶ συγγενεῖς Κομνηνίδες,
θρηνήτριαι δὲ λιγυρῶς ᾄσατέ μοι
ταύτης τὸ πικρότατον ἄλγημα τόδε
ἀνὴρ γὰρ αὐτῆς ἐν στρατηγίας μέγας,
ἔμφρων, περιδέξιος, ἀγαλματίας,
πορφυροφυοῦς, εὐθαλοῦς μητρὸς κλάδος,
εὐκαρπίαν σύμπασαν ἀρετῶν φέρων,
ἀνθῶν δὲ τερπνῶς ἐν βασιλείοις δόμοις,
λεπτὴ σκιὰ νῦν καὶ κόνις κούφη μένει
καὶ τὸν τόσον δίπηχυς ἐγκρύπτει λίθος.
Ὦ πικρὲ τυφὼν ἀγριωτάτης νόσου.
ὃς πνεύσας ἄφνω κατὰ γῆς βάλλεις κάτω
τόσην κυπαρίττινον, εὐμήκη χάριν,
πῶς τὰς τόσας χάριτας οὐ κατῃδέσω
καὶ τὴν καλὴν εὔχροιαν οὐχ ὑπεστάλης;
πῶς δένδρον ὑψίκομον ἐκριζοῖς ἄφνω
καὶ συσκιάζεις τῶν καλῶν τὴν αἰθρίαν;
Οὐ χθὲς τριὰς ἦν εὐγενῶν ὁμαιμόνων,
κλεινή, πολυζήλωτος ὡς χρυσοῦ χάρις

---

cide legitur || 186 φ<ῶς> cf. 292. 297; similis est Theodori Prodromi versus apud Boissonadum Anecd. Nov. (Paris. 1844) p. 383 v. 306 ζωή, πνοή, φῶς, βάθρον ἄγκυρα, σκέπη || 188 supplevi ut potui || 190 sq. de sententia cf. 194. 197 sq. || 191 inc. f. 16r || 196 φθερεῖ δε L; cf. ad 7 || 204 ἀνήρ γαρ L; cf. ad 7 || 208 ἀνθῶν δὲ τερπνῶς] scripsi: ἀνθ' ὧν δε (cf. ad 7) τερπνῶν L || 211 ἀγριωτάτης] cor-

Digitized by Google

ἢ φωτολαμπὲς πῦρ διαυγὲς ἡλίου;
ὃ τριττὸς ἦν χθές, σήμερον δυὰς πόθεν;
ποῖος τομεὺς τέτμηκεν οὕτως ἀβρόον
ἀδελφικὴν σύμπνοιαν; Οὐ θρηνεῖν δέον·
ἔλυτρον ἦσθα τάφε· κρύψας γὰρ ἔσω
τὸν μαργαρόν μου τὸν πολύτιμον φέρεις·
τὸν λυχνίτην μου λύχνον ἁφῆρπασέ με
τροχὺς, σκοτεινὸς καὶ δυσάντητος λίθος·
ἄνθρακα λίθον εἶχον, ὃς σβεσθεὶς τέως
ἄνθρακας ἡμῖν ὑπανῆψε δακρύων.
Ἆρα πρὸ καιροῦ τὸν μαρασμὸν εἰσέδυς,
καύχημα τερπνὸν εὐγενῶν ῥιζωμάτων·
οὐ γὰρ παρῆλθεν ἡμερῶν πλήρης χρόνος,
παρὰ μέσῳ δ' ἔαρι τῆς ἡλικίας
τὸ τερπνότατον ἐξαπεψύγη ῥόδον
καὶ λευκότατον ἐκμεμάρανται κρίνον,
τμηθεὶς δ' ἀωρὶ βότρυος νέου δίκην
εἰσάγεται καθάπερ εἰς ληνὸν τρύγης
τὸν πικρὸν Ἅιδην (πῶς ὑποίσω τὸν λόγον;)
καὶ θανάτου γάλαζα τὸν καλὸν στάχυν
πρὸ τοῦ πεπασμοῦ κατὰ γῆς κατακλίνει.
Ἐν ταῖς θαλάσσαις σὰς ὁδοὺς κατεργάσω
κἀν τοῖς ποταμοῖς σὰς διανύεις τρίβους,
ὦ παντοδαπῶν ἀρετῶν ἔμπνου τόπε!
τὸ Δαυϊτικὸν ταῦτά σοι γράφει στόμα·
ἐν γὰρ θαλάττῃ πλεύσας ἡμῖν εὐρέθης
λυπρὸν προσαγκάλισμα, φορτὶς πικρίας,
ὅλους ποταμοὺς ἐξανοίγων δακρύων.
Ὢ φορτὶς αὕτη βαθέων στεναγμάτων,
ὦ φόρτε πικρὲ θλίψεως βαρυτάτης!
ἄρτον γὰρ ἐψώμισας ἡμᾶς δακρύων·
πάσας ὁδοὺς κατέσχε τοῦ θρήνους βάρος,
πάσαις πλατείαις ἐξανοίγεται γόος,

---

rexi: ἀγριώτατε L || **226** με] suspicione caret || **230** ἆρα] ἄρα L; cf. 64. 65 || **235** κρῖνον L ut 263; cf. ad Callicl. XXV 6 || **236** τμηθεὶς δ' L; cf. ad 7 || **242** κἀν] καὶ ut videtur L || **243** τόπε] malim: τύπε L; cf. 331 καὶ σώφρονος τύπωμα πανσόφνου βίου tum 434 φρονήσεως πέπτωκεν ἔμψυχος πίναξ cll. 159. 272 || **244** Δαυϊτικὸν] Psalm. LXVIII 2 || ταῦτα σοι L || **246** προσαγκάλισμα] scripsi: προσαγγάλισμα L || **246** φορτὶς] φόρτος? cf. 249 || **250** ἐψώμισεν[ας] L || ἡμᾶς] scripsi: ἡμῖν

<ἡ> κατὰ τὸν δίκαιον εἰπεῖν Αὐσίτην,
αἱ γῆς ὅλαι κλαίουσιν αὔλακες μέγα,
σοῦ κατὰ γῆς πεσόντος, εὐγενὲς κλάδε.
Ὦ πικροποιὲ καὶ κακάγγελε χρόνε,
ὦ φῶς ∪ – μάλιστα τῆς τόθ' ἡμέρας,
καθ' ἣν ὁ γλυκύτατος ἐτμήθη βότρυς!
∪ – ∪ – ∪ τῶν ἀνακτόρων κλέος
θερίζεται (φεῦ!) τῷ ξίφει τοῦ θανάτου·
∪ – ∪ – ∪ τήνδε μοι τὴν ἡμέραν·
μεθ' ἡμέρας Κύριος ἀλλ' ἀποστρέφει
∪ – ∪ – ∪ ὄψιν ὡς ἀγροῦ κρίνον·
τὴν σὴν λαλιὰν ὡς γλυκυτάτην ἔγνων,
∪ – ∪ – ∪ <Σο>λομῶν ταῦτα γράφει,
ψυχὴν δὲ τὴν σὴν ὥσπερ ἔγκαρπον ξύλον,
∪ – ∪ – ∪ – <γ>λυκὺ στόμα λέγει·
τανῦν δ' ἀπανθεῖς ἐν μαρασμῷ τῆς νόσου,
∪ – σιγᾷς ∪ <τὴν> σιγὴν τὴν ἐσχάτην
καὶ τὸ γλυκάζον ἀποκέκλεισται στόμα·
∪ – ∪ – σε τὴν καλὴν καὶ κοσμίαν,
τρυγῶν φίλανδρε, σώφρονος τρόπου πίναξ,
ἄγαλμα τερπνὸν σωφρονικῶν ἠθέων!
φεῦ! εἶδομέν σε πολλάκις καὶ συχνάκις
προκύψασαν ἄνωθεν ὡς φῶς ἡλίου
καὶ φωσφοροῦσαν ὡς σελήνην ἐκ νέου,
πλησιφαὲς φέρουσαν ἀστράπτον σέλας,
καὶ τὸν Σολομώντειον εἴπομεν λόγον·
τίς ἐστιν αὕτη καὶ πάνυ τι κοσμία
ὄρθρου δίκην βαίνουσα, λάμπουσα πλέον,
καλὴ σελήνης ὡς τὸ πάμμεγα φάος,
ὡς ἡλίου δὲ κάλλος ἐκλελεγμένη·
τανῦν δέ σε βλέπων τις εὐστόχως ἅμα
ἄλλον Σολομώντειον ἀμύσσει λόγον·
∪ – ∪ – ∪ καὶ καλὴ τῇ – ∪ ⏑

L; cf. Psalm. LXXIX 5 || 253 Αὐσίτην] Job XXXI 38 || 262 ἡμέρας] dubitanter scripsi: ἡμερῶν L; de sententia cf. Evang. Matth. VI 28 || 263 κρῖνον L || 265 Σολομῶν] Cant. IV 3 et VI 5 || 266 ψυχὴν δὲ L; cf. ad 7 || 267 expectatur: <Ἱερεμίου τὸ> cf. Ierem. XXXI 12 || 271 σὺ? || 273 τερπνὸν] scripsi: τερπνῶν L || 278 Σολομώντειον] Cant. VI 9 || 281 καλὴ] καλὸν ut videtur L || 284 Σολομώντειον] respici videtur Cant. I 5 μέλαινά εἰμι ἐγὼ καὶ καλὴ || 285 inc. f. 16ᵛ || ante καὶ dignovisse mihi videor ...

Digitized by Google

⏑ – μελ – ⏑ – ⏑ – ⏑ – ⏑ ×,
ἀλλὰ χαρίτων ψυχικῶν ἡ τερπν<ότης>,
κάλλος μεγα σὸν καὶ ⏑ – ⏑ – ⏑ ×·
καίτοι μικρόν τι νῦν ὑπένδος τοῦ πάθους!
πυνθάνομαί σε τὴν καθαρὰν τρυγόνα,
τὴν ἀπαραμύθητον ἐν πένθει τόσῳ·
οὐκ ἠσθα φῶς ἀντικρυς ἡ πνοῆς χύσις
τῷ φιλτάτῳ σου ζῶντι, καὶ συνευνέτῃ;
οὐ συνανήχθης ὡς κυπάριττος νέ<κ>,
ὡς ἀνδενδρὰς ὕψος εἰςήρθης; μέγα,
συνήκμασας δὲ τῷδε, συνανετράφης.
καὶ σὲ πνοὴν ἐσχηκε καὶ φῶς ὀμμάτων·
νῦν γοῦν παρούσης τῆς πνοῆς σου τῷ τάφῳ,
σὲ τὸ γλυκὺ φῶς οὐδὲ προσβλέπειν ἔχων,
λήθης πόμα πέπωκε· φεῦ μοι, τί<γραφω>;
Ὦ κλεινόν. Ἀνδρόνικε, καὶ θεῖον κάρα.
Κομνηνόπαι, ξύναιμε τοῦ τεθνηκότος.
ἀδελφόπαι δὲ τοῦ κρατοῦντος Ἀσσύων.
πῶς ὑπενέγκῃς τοῦ λόγου τὴν πικρίαν.
Ἀλεξίου στέρησιν ἀθρωτάτην
ἐν ἀλλοδαπῇ μανθάνων τοῦ φιλτάτου;
τάχα παρ' αὐτῷ τῷ πανωδύνῳ λόγῳ
ψυχὴν προέσθαι κινδυνεύσεις εἰς τέλος
καὶ συνθνεῖν βούλου τῷ παμφιλτάτῳ·
ἀλλ' ὦ τὸ μικρόψυχον ἐστω <μακρ>όθεν!
μεῖνον τὸ συμβάν, τλῆθι τὴν τόσην πάθην.
μὴ καρδιακοῖς χώραν ἐνδώσεις πόνοις
καί τις παρ' ἡμῖν ἄλλος αὐξήσει πόνος·
ἔχεις μερίμνας, ἃς πρὸ τῶν ἄλλων ὅλων
ὁ κοσμοφύστης βασιλεὺς δεδωκέ σοι,
σ<οὶ> συμμερίζων τοὺς ἀναγκαίους πόνους
ὡς πιστοτάτῳ καὶ στιβηρῷ τὰς φρένας,
καὶ πρόσχες αὐταῖς. ὡς χρεὼν ἐπαρκέσα<ι>,
ἀδελφικὸς δὲ μὴ ταράξοι σε κλόνος
καὶ νυμφικὸν πένθος σε μὴ θροησάτω!

χοῦσα || 286 μέλ<αινα>? || 288 post καὶ syllabae θε vestigia comparent || 289 ὑπένδος] scripsi: ὑπενδοῦς L || 296 συνήκμασας δὲ L: cf. ad 7 || 308 προέσθαι] scripsi: προέσται L; cf. 88 || 312 χῶραν L || 319 ἀδελφικὸς δὲ L: cf. ad 7 || 328 ἐμψύχ<ων>

ἡ γὰρ καταστράπτουσα κάλλει χαρίτων,
πανευγενὴς Δούκαινα, σὴ κλεινὴ δάμαρ,
ξένον φιλοτίμημα γυναικῶν γένους,
ὅλη καταμάργαρος ἀρεταῖς ὅλαις,
ὅλη καταποίκιλτος ἐν σεμνοῖς τρόποις,
παρηγοροῦσα ραμμακεύει τὴν ν<όσον>
καὶ καταπαύει τὸν πολὺν ταύτης κλόνον
σοφοῖς δροσισμοῖς ἐμψύχ – ξε – ∪ ∪·
ἡ δ' αὖ σεμνὴ ξύναιμος ὑμῶν Εἰρήνη,
ἣν ἀρετῶν εἴποιμι χρυσῆν ἑστίαν
καὶ σώφρονος τύπωμα πανσεμνου βίου,
καλῶς τὸ καῦμα τῶν στεναγμάτων <ψ>ύχει
καὶ τὴν τοσαύτην σβέννυσι κραδαλγίαν.
Οὐκοῦν ἀνακτῶ τοῦ πόνου τὸ φορτίον
καὶ τὰ βάρη κούφιζε τῶν στεναγμάτων·
κἂν γὰρ πρὸ ὥρας οὗτος ὁ χρυσοῦς στάχυς
Ἅιδου θερίστρῳ (ῥεῦ!) θερισθῆναι φθάνῃ,
ἀλλ' εἰς τὰς ἄνω συγκομίζεται θέσεις
ἄρτος καθαρὸς τῇ Θεοῦ πανδαισίᾳ·
κἂν τῶν παρόντων ἐκλελειπταί σοι π<όνων>
καὶ τῆς κατ' ἐχθρῶν τοῦ βασιλέως μάχης,
ἀλλ' ὁπλίτης ἑστηκε γενναδας ἄνω
Θεῷ παρεστώς, τῷ παναλκεῖ Δεσπότῃ·
ὁ γὰρ κραταιὸς Αὐσόνων σκηπτροκράτωρ,
ὃς δεύτερος παῖς τοῦ Θεοῦ χρηματίσας
ἔργα Θεοῦ δρᾷ πανσόφως καθημέραν,
πνευματικοῖς ὥπλισεν ὅπλοις ἐνθέοις
σὸν γλυκὺν αὐθόμαιμον, ἀντ' Ἀλεξίου
Ἀντωνίου δοὺς κλῆσιν ἐν μοναστρόποις·
ἐν ταῖς ἀσάρκοις συμπλακείς στρατηχί<αις>
ῥᾷον τὰς αὐτῶν παγίδας διεδράσω·
ἀντὶ σπάθης δέδωκε τοὺς θείους λόγους,

ξε<νισμάτων>? || 333 κραδαλγίαν] correxi: καρδιαλγίαν L contra metri leges; formam aliunde incognitam confirmat vox κραδέλαφος (apud Nicetam Acominatum p. 718, 10 Bonn.) Lexicographis itidem ignota; sane poeta σβέννυσιν ἀλγηδόνα commode scribere poterat || 337 θερίστρῳ] θερίστρᾳ comprobare videtur 26 cl. Nicetae Acominati scholiasta poetico apud Millerum, Croisades vol. II p. 186 A v. 5, quo loco Ἅιδου θερίστρα recurrit; de forma θερίστρῳ cf. Reg. I 13. 20 καὶ κατέβαινον πᾶς Ἰσραὴλ εἰς γῆν ἀλλοφύλων χαλκεύειν ἕκαστος τὸ θέριστρον αὐτοῦ, ubi erant qui τὰ θεριστήρια repone-

Digitized by Google

ἀντὶ κράνους δὲ τῷ τέως σιδηρέου
πνευματικὴν κόρυθα δίδωσι φέρειν.
Καὶ δὴ παριστᾷ τῷ Θεῷ καὶ Δεσπότῃ
νέον στρατάρχην, εὐσθενῆ <πανοπλίτην,
συνόντα φαιδρῶς τοῖς Θεοῦ στρατηγέταις·
τῇ δ' εὐπρεπεῖ σοὶ καὶ καθαρᾷ τρυγόνι,
ἣν θλίψις ἐξέκαυσεν ἡ συνευνέτου,
λιπόντος ἄφνω τὸν βίον <παραυτίκα>,
Θεὸς παρηγόρημα τῶν πόνων νέμοι
καὶ βασιλεὺς σβέσειε <πῦρ> θ:ηνημάτων,
οὗ τὸ κράτος γένοιτο (συνεύξασθέ μοι!)
ταῖς ἡλικαῖς σύνδρο<μον>ʊ−ʊ⏑.

Medio in spatio integrae aetatis (44. 65. 66. 74. 171. 232 sq. 240 cll. ἀωρὶ 236, πρὸ καιροῦ 230, πρὸ ὥρας 70. 336) ereptum esse rebus humanis Alexium discimus neque ultra Manuelis I Comneni tempora († 1180) in ultimo vitae anno definiendo progredi licet, siquidem imperator μητρόθεν θεῖος (85) appellatur. Alexius imperatoris ἀδελφιδοῦς (144), ἀδελφόπαις (123), κύτινέψιος (59) fuisse dicitur[1] eademque ratione Andronicus, Alexii frater. ἀδελφόπαις τοῦ κρατοῦντος Αὐσόνων (303) vocatur. Ex silentio praeterea effici cogique potest Alexium liberis orbum de vita migrasse, cum tantummodo vidua aetate florens (273) commemoretur, tum gravissimi momenti testimonia sunt de duobus germanis fratre orbatis (10 sqq. et 217 sqq.), utpote quae Andronicum fratrem (301 sqq., 334 sqq.) et Irenam sororem (329 sqq.) producant, Ioannem fratrem[2] vivo

rent || 353 κράνους δὲ L; cf. ad 7 || 356 <πανοπλίτην cf. 112 || 359 θλίψις] accentum intactum reliqui || 360 <παραυτίκα>] expectatur praematurae mortis significatio.

[1] Itaque praeter alios scrupulos (cf. Krumbacher, Michael Glykas p. 436), vel temporis ratio obstat, quominus cum Stephani filio Alexius Contostephanus confundatur, qui anno 1195 a plebe Constantinopolitana imperator consalutatus in carcerem detrusus est (Nicetas Acominatus p. 600, 22 sqq. Synopsis Sathae p. 414, 14 sq.), anno 1200 seditionem capite videtur luisse (Nicetas p. 687, 10, Synopsis p. 427, 9); multitudinis vero concitatorem equidem non diversum esse puto ab Alexio Contostephano, qui anno 1191 sub Isaacio II Angelo dignitatem pansebasti sebasti et chartularii habuit (Papadopulus-Cerameus, ἀνέκδοτα Ἱεροσολυμιτικῆς σταχυολογίας vol. II, Petropoli 1894, p. 362, 21 sq.).

[2] Etiam Theodorum, qui anno 1145 a Manuele contra Persas missus est (Cinnamus II 5 p. 39, 11), anno 1152 ex insidiis periit (ibid. III 15 p. 124, 7 sqq.), Stephani filium nuncupat Miller, Croisades vol. II p. 196 A, quam opinionem refellit Theodori Prodromi carmen in codice Bodleiano Thom. Roe XVIII f. 459v,

Digitized by Google

Alexio mortuum esse evincant, denique iudicandi ansam haud spernendam versus 306 sqq. offerunt, quoniam Andronico nuncium acerbi funeris perlatum esse comperimus, cum peregre exercitum duceret toti bello imperioque praefectus; belli enim summam Andronico commissam esse aliunde constat annis 1167. 1169. 1173[1]). Iam vero nullam ad partem valet bellum Hungaricum anno 1167 et inchoatum et perfectum (Cinnamus VI 7 p. 270, 4 sqq., Nicetas Acominatus p. 197, 10 sqq., Synopsis Sathae p. 269, 5 sqq.), cum in pugna decretoria Ioannis virtutem eminuisse diserte Cinnamus p. 274, 12 sq. testificetur; quapropter aut expeditio contra Aegyptios mense Julio anni 1169 suscepta in censum venit (Cinnamus VI 9 p. 278. 20 sqq., Nicetas p. 208. 21 sqq., Synopsis p. 273, 25 sqq.) aut de bello cogitandum, quod vere anni 1173 contra Venetos exarsit (Nicetas p. 224, 17 sqq., Synopsis p. 281, 21 sqq.)[2]). Utcumque res se habet, Ioannes Contostephanus, qui simul cum Alexio inter synodi Constantinopolitanae anno 1166 habitae testes commemoratur (μηνὶ Μαρτίῳ ἕκτῃ, ἡμέρᾳ πρώτῃ ἰνδικτιῶνος ιδ') a Niceta Acominato (Patrol. Gr. vol. CXL p. 253 A), ante fratrem Alexium decessisse putandus est; itaque falso post Ducangium (Famil. Byzant. p. 180) Miller (Croisades vol. II p. 196 D) eum usque ad Isaacii II Angeli (1185—1195) tempora vixisse statuit, Nicetae Acominati traditione usus p. 483, 13 sq., secundum quam nauarchi dignitate ornatus est anno 1186 ὁ Κοντοστέφανος Ἰωάννης οὐδοῦ ἐπιβὰς γήρως. Nimirum vir homonymus. Theodori (cf. p. 360 not. 2) fortasse frater, respicitur, quem simul cum Ioanne Alexii fratre interfuisse synodo anni 1166 ex Actis supra laudatis discimus, ubi definite nomen adponitur: τοῦ πανσεβάστου σεβαστοῦ κυροῦ Ἰωάννου τοῦ Κοντοστεφάνου (Patrol. Gr. vol. CXL p. 253 C)[3]); in hunc etiam optime quadrant Constantini Manassae

ubi Anna, Stephani Contostephani uxor, haec loquens inducitur (Vizantijskij Vremennik vol. X p. 117 not.) σκυμνούμαι δὲ τεττάρων (sic legendum pro τέτταρτον) τούτῳ γόνον, | τὸν πρωτογεννῆ κομνηνὸν Ἰωάννην | καὶ τὸν σεβαστὸν καὶ γλυκὺν Ἀλέξιον | καὶ τρίτον Ἀνδρόνικον ἐν τοῖς ἀνδράσι, | μίαν δὲ καὶ θήλειαν, Εἰρήνην λέγω. Aliam fratrem Demetrium A. Papadopulus-Cerameus Vizant. Vrem. vol. V (1898) p. 671 invexit Milleri lapsu (Croisades vol. II p. 368 C) in errorem inductus.

[1]) Bellum Iconiense, quod in annum 1176 incidit, ipse Manuel administravit; Andronicus Contostephanus extremum agmen duxit teste Niceta p. 234, 6 et 242, 18 sq., ex quo pendet Synopsis p. 286, 4 sq. et 290, 22 sq.

[2]) Andronicum classi praefuisse Cinnamus VI 10 p. 284, 4 sqq. non tradidit.

[3]) Eiusdem memoria etiam in Actis synodi anno 1156 habitae occurrit ibid. p. 177 D, seiunctum a nomine τοῦ περιποθήτου ἀνεψιοῦ τῆς κραταιᾶς καὶ ἁγίας

Digitized by Google

μονωδία ἐπὶ τῇ σεβαστῇ κυρᾷ Θεοδώρᾳ τῇ τοῦ Κοντοστεφάνου κυροῦ Ἰωάννου συζύγῳ et παραμυθητικὸν εἰς τὸν σεβαστὸν κυρὸν Ἰωάννην τὸν Κοντοστέφανον, ubi Stephani filium significari non recte censent A. Papadopulus-Cerameus, qui monodiae partem e codice Cahirensi primus publici iuris fecit, Vizantijskij Vremennik vol. V (1898) p. 671 sqq.), et E. Kurtzius, monodiae integrae nec non consolationis editor[1]). (ibid. vol. VII 1900 p. 621 sqq.). Haudquaquam enim verba

---

αὐτοῦ βασιλείας κυροῦ Ἀλεξίου τοῦ Κοντοστεφάνου (p 177 C). Etiam Theodorus sebasti dignitate auctus erat (cf. Cinnamus III 15 p. 124, 8).

[1]) Codicis Marciani (Append. Class. XI 22) apographo editor usus est, quod subministravit C. Horna. Hornae igitur, non Kurtzio errata adsignanda sunt a codicis (M) contextu aliena: Monod. l. 28 νῦν ἀλλ' (νῦν δ' ἀλλ' M, quam scripturam loci gemelli confirmant Monod. 177 et Consol. 22; cf. praeterea P. N. Papageorgiu Byzant. Zeitschr. vol. XII, 1903, p. 260) || 35 πεφυλλοβόληκεν (pro πεφυλλοκόλληκεν emendavit Kurtzius, sed M πεφυλλοκόλληκε offert, unde πεφυλλοβόλληκε lucramur || 49 οὕτως (οὕτω M; cf. 102. 158, Consol. 105, 159. 214. 276) || 99 περιτρίζουσιν (περιτρύζουσιν M) || 163 περιλαβεῖν (πέρας λαβεῖν M); — Consol. l. 8 βλίσων (βλύσαν M, quae lectio ad βλύσων ducit) || 48 πρύμνης (πρύμναν M) || 63 θεοῦ (θεῖος M) || 88 τοὺς ἄνω τόπους (καὶ τοὺς ἄνω τόπους M) || 106 σύμμετρον (pro σύμετρον Kurtzius, attamen in M distincte σεμνὴν superscriptum est; cf. etiam P. Maas Byzant. Zeitschr. vol. XI, 1902, p. 508) || 189 παλευτοῦ (pro παλλευτου Kurtzius; sed compendiosa codicis scriptura vox παλλευτρίας significatur, unde παλευτρίας reponendum est) || 194 δ' (δὲ M; cf. eodem modo Mon. 115 σὺ δὲ ὑπέρκεισαι cll. 24. 67. 82. 115. 116. 119. 127. 136. 174, Consol. 22. 39. 40. 55. 63. 111. 114. 131. 172. 180. 183. 205. 226. 231. 250. 253 bis. 262. 264 bis. 288. 289. Elisionis exempla sunt Mon. 28. 41. 87. 90. 96. 142, Consol. 74. 283 cl. 43, ubi Euripidis locus repetitur) || 254 χῷ (Χριστῷ sive potius Χριστῶ M vulgari nominis compendio; ex coniectura Χριστῷ repperit A. Sonny cf. Byzant. Zeitschr. vol. X, 1901, p. 659). Praeterea codicis ipsius memoria adgnoscit Monod. 41 formam ἐγγράφοντος, quemadmodum Papadopulus-Cerameus libri Cahirensis scripturam ἐγγράφον correxit (ἐγγράφοτος ex M enotavit Horna compendii notione non perspecta), tum Kurtzii emendationes comprobat compendiorum ratio Monod. 80 οὐρανίου (non οὐρανοῦ) et Consol. 308 πατὴρ (non πῆρ), distincta codicis scriptura Consol. 86 ἀπόφλησιν (non ἀπόφλοσιν), 137 ἤσχαλλεν (non ἤσχαλεν). Maasii insuper praecepta sagacissima (o l. p. 507 sq.) M sancit Monod. 30 ἐπῆλθε μοι (non ἐπῆλθέ μοι), 106 μῆλον σου (non μῆλόν σου), Consol. 4 κρατῆρα σοι (non κρατῆρά σοι), 135 εἶναι σοι (non εἶναί σοι) — 176 στῆσον ποτὲ (non στῆσόν ποτε), quibus locis haec adici potest lectionis varietas in Kurtzii apparatu neglecta: Monod. 26 αὐτῆς ποτὲ, 55 ὅσαι τὲ, 118 χρυσεόν τις, 125 ἀναγράφει τί, 150 τοίαδέ τις, 163 εἴπη° τις, Consol. 6 προπιόμενος σοι, 33 οἶδα σε (ubi σε ex τε m. rec. fecit), 57 οἶδα σου, 112 ἐχρῆτο τινὶ, 131 sq. ἐνταῦθα μοι, 145 ὅσά σε, 147 καινὰ τινὰ, 191 δροσίζεταί σοι (non δροσίζεται σοι), 232 μανθάνει τίς, 236 καταλαμβάνει τί, 283 ἀπολίποι τίς, 301 ἵνά τι, 314 τοῦτο ποτὲ. Accedunt incuriae exempla in lacunis indicandis, siquidem resectae contextus particulae minus accurate ab Horna proponuntur: scilicet Consol. 117 nunc ὀ.ώραν (non..

Digitized by Google

καλῷ τὸ γένος Consol. 162 et ἀνδρῶν εὐγενέστατε Monod. 4 sq. ad imperatoris consobrinum denotandum Manassae suffecissent, sed profecto copiosam stemmatis enarrationem auctor aulae ingenio accommodatus et ad adulationem compositus largitus esset. Quae ratio cum praeterea de uxore valeat, cuius nobilitatem Manasses attenuatis verbis laudat (ἔβλαστε μὲν γὰρ ἐξ ἐπισήμων τοῦ γένους Monod. 159), C. Castellanii coniectura redarguitur, qui Theodoram Ioannis Contostephani uxorem et ipsam Manuelis I Comneni consobrinam fuisse suspicatus est, carmine codicis Marciani XI 22 f. 41r sq. ab-

---

(= ον)
ώραν) comparet, 119 ἐθελού . . . πομένει (non ἐθελ . . . . πομένει), 198 βέ . . . στε (non β . . . . στε), 237 ἐκ . . νην (non ἐκ . . . . ν . .). ubi ην compendio exprimitur, 286 ἀπ . . των (non ἀ . . των), manca vero memoria prodit Monod. 29 sq. νεκρ . . . . . ατολοφύρομαι (non νεκρὰν ὤμοι κατολοφύρομαι — neque enim minutissima syllabae ἀν vestigia reperiuntur neque vocis subsequentis accentus in codice conspicuus quidquam valet, unde potius forma οἴμοι cum codice Cahirensi Manassae reddenda est cf. Analecta Manassea, 'Eos' vol. VII, 1902, p. 194 l. 23, ubi eadem ratione οἴμοι per parenthesin interponitur; quae vero ibid. p. 193 l. 5 adhibetur conclamatio ὤμοι ἐγώ, τίνος βλέπω τοῦτον τὸν σύλλογον Maasii rationem confirmat, qui Monod. 3 ὤμοι ἐγὼ πάλιν πενθίμην λύραν ἁρμόζομαι post ἐγὼ interpungit o. l. p. 509), 31 λάλ . μα (non λάλημα), 57 . . ς ἀνθρώπους (non εἰς ἀνθρώπους), 59 ἀν . ρείας (non ἀνδρείας), 126 σειρη . (non σειρὴν — etiam accentum periisse moneo!), 127 . . νὴ (non γυνὴ), 166 . . . τα (non πάντα), Consol. 6 sq. πλ . ροῖ (non πληροῖ), 8 το . . λήματος (non τοῦ κλήματος), 47 θαυ . . ζομεν (non θαυμάζομεν), 152 δι . λᾶ (non διπλᾶ). Ceterum indiligentiae exempla nequaquam exhausta esse scito; quod indicium selecta varietas probabit: *Monod.* 11 προπεμπτήρια (accentus notam librarius induxit, quae primitus syllabae πεμ apposita erat) || 12 sq. ἀποκρατῆρος || 19 δακρύων m. rec. in margine scripsit || 41 ἐγώ δ' || 53 γραφῆς M_1 (non σαφῆς. ut Horna exhibet; quodsi Monod. 163 et Consol. 106 superscriptis emendationibus menda sublata esse animadvertit, cur nostrum locum reticuit, ubi syllaba γρα inducta librarius μορ superscripsit? cf. etiam 79. 92, Consol. 30)) || 62 ἐνδημίαν M_1 || 78 πολιορκεῖ, sed prius ι ex alia littera effectum est || 79 βριάρεως (ος) || 80 δρὺς || 85 καλλοναὶ (= καλλοναὶ M_1, καλοναὶ M_2 cf. καλονὴν Consol. 62; sed καλλοναῖς Monod. 55) || 87 ἢ δ' || οὐχ' ex more librariorum (etiam 91 cf. οὐκ' 96. 97. 170) || 90 τό δ' || 92 συγκερρανυσάτω M_1 || 107 τράχηλοί (non τράχηλός) || 112 σωφρονική, sed pro σωφ primitus σωσ (propter Σωσάνναν) librarius exaraverat || 130 ἐπιμᾶλλον || 138 narratiunculam de Candaulae uxore nota marginalis (p. comp.) σημειοῦ (σημείωσαι, σημειωτέον) commendat, quae notula etiam Consol. 41. 48. 94. 110. 148. 211. 222. 277 recurrit || 139 περιλυδῆς || 156 χαριττογλωττοῦσιν M_1 (alterum τ induxit librarius) || καὶ M_1, ἢ M_2 || 170 vocis μόχθοις syllaba μόχ ex νόσοις facta est || 173 μὴδ' || 180 sq. ἀντιβιάζουσα M_1, βιάζονται M_2 || 182 ἔρνος cf. Thesaur. Didot. vol. III p. 2048 D || *Consol.* 7 καταστελὼν || 12 ἐπιπάσσων (non ἐπιπάσων) || 24 ὑπὸ non expunxit (cf. Monod. 85, Consol. 85), sed linea induxit librarius || 30

Digitized by Google

usus, cuius inscriptio praeter Theodorae nomen nullum omnino sententiae adminiculum praebet: ἐπᾴσματα εἰς τὴν κυρὰν Θεοδώραν, τὴν θυγατέρα τοῦ Καίσαρος καὶ τῆς πορφυρογεννήτου κυρᾶς Μαρίας τῆς πρώτης θυγατρὸς τοῦ ἀοιδίμου αὐτοκράτορος Ῥωμαίων κυροῦ Ἰωάννου τοῦ Κομνηνοῦ [1]). Accedit, quod neque Stephani filio [2]) neque alteri Ioanni [3]) nuptiarum tempus convenit, quod versu 31 (καὶ νῦν αὐτὸν καταβαλὼν τὸν ἀρχηγὸν Παννόνων) ita stabilitur, ut aut anni 1166 (Cinnamus V 17 p. 249, 9 sqq.; Nicetas p. 176, 7 sqq., Synopsis p. 259, 28 sqq.) aut anni 1168 (Cinnamus p. 273, 10 sqq., Nicetas p. 204, 3 sqq., Synopsis p. 271, 23 sqq.) triumphus in censum veniat.

Quantas autem difficultates aequalium homonymia obicere

ἀκοντισθεὶς (scilicet in textu parum dilucida erat syllaba ον ex α, ut videtur, facta) || 31 ὡρυόμενον (quae scribendi ratio haud raro in codicibus comparet) || 34 μὴ δὲ || 52 λᾶβρος || 55 οἶδεν λόγος (ubi alia quaedam littera in ν mutata est) || 64 πληθῦς || 85 καὶ τοῦ χρεώστου καταβοᾶται καὶ τοῦ χρεώστου καταβοᾶται (cf. Monod. 85) || 98 περιϊᾶσι || ἄνθρωπον (non ἄνθρωποι) || 108 μὴδ' || 110 (= 112. 122) Δημῶναξ (non Δημῶναξ), quae forma Manassae relinquenda est || 137 ἀμηχανῶν deleto accentu, quo littera η notata erat || 146 μὴ δὲ || 158 ὤκτειρεν || 170 in νοούμενον librarius νο ex φαιν fecit || 185 πυλίνης M_1 || 189 καθημέραν || 192 ἐπιτάδιον (non ἐπιστάδιον, quemadmodum Horna enotavit; ἐπιστήθιον recte correxisse videtur Kurtzius; nihil huc facit Hesychii glossa: ἐπιτάδιος· ὁ ἐραστής) || 193 ἐνοπτρίζου in margine repetitur (in textu syllaba ρι minus dilucide expressa erat) || 195 ἐλᾶσαι || 196 τὸν τῶν (non τῶν) || 238 ῥαφανῖδες eodemque modo 241 ῥαφανῖδας (non ῥαφανίδες — ῥαφανίδας), quae scripturae pro genuinis habendae sunt (itaque 237 ῥαφανίδας in ῥαφανῖδας muto) || 240 καὶ (pro κάρα? cf. Monod. 69) ante καταιθαλώσας adicitur || 283 παμμύρω (non παμώρῳ) || 323 παρακαλέσει (non παρακαλέσαι. Videlicet falsae coniecturae ansam forma πείσαι 324 praebuit, quam in πείσει commutandam esse observatio nostra docet 'Wiener Studien' vol. XXIV, 1902, p. 474 not.; Hornae iudicium ibid. vol. XXV, 1903, p. 210 nihil moror).

[1]) Epitalamio di Teodoro Prodromo per le nozze di Teodora Comnena e Giovanni Contostefano (Venet. 1888) p. 6. — Castellanii sententiam amplexus est Kurtzius Byzant. Zeitschr. vol. VIII (1899) p. 554 et Vizant. Vrem. VII p. 622.

[2]) Videlicet aetate provectus erat, siquidem iam anno 1144 simul cum iuniore fratre Andronico dux exercitus fuerat in expeditione contra Raimundum, Antiochiae principem, suscepta (Cinnamus II 3 p. 33, 21, Nicetas p. 71, 9 sq., Synopsis p. 219, 13). Ceterum anno 1166 edictum propositum erat περὶ τοῦ μὴ γίνεσθαι γάμον ἑβδόμου βαθμοῦ ἐξ αἵματος (Rhalles et Potles, Σύνταγμα, vol. V p. 95 sqq.).

[3]) Grandiorem natu eum tunc fuisse inde elucet, quod iam anno 1156 pansebasti sebasti dignitate ornatus, aetate nimirum adulta, synodi particeps fuerat; proceres vero Byzantinos primis fere pubertatis annis matrimonium iniisse constat.

Digitized by Google

possit, carminis inediti exemplo docere iuvat, quod a re nostra non alienum est, quoniam Contostephanorum familiam attingit:

Εἰς τάφον τοῦ Κοντοστεφάνου.

Ἂν ἐν σκιαῖς, ἄνθρωπε, καὶ γραφαῖς θέλῃς
βίου κατιδεῖν εὐμεταβλήτους χρόας,
νῶν τοὺς καθ' ἡμᾶς μάνθανε βλέπων τύπους.
Ἡ ζῶσα νεκρὰ προσλαλῶ Θεοδώρα·
ἐγὼ Κομνηνῶν εὐκλεοῦς ἔφυν γένους,
πάππων προῆλθον ἐκ σεβαστοκρατόρων,
ὧν πᾶς σεβαστὸς Ἀδριανὸς γεννάδας,
ἐμὸς πατήρ· ὡς εὖγε τῆς πρώτης τύχης!
Καιρὸς γάμων ἦν· εὐτυχῶ κἀν τοῖς γάμοις,
ἀνδρὶ ζυγεῖσα, (φεῦ! λαλεῖν ἔτι θέλω
καὶ μὴ παρ' αὐτὴν τὴν λαλιὰν ἐκπνέω);
ὁμευνέτην λαγοῦσα, (τοῦ πάθους ὅσον!
μνήμη γὰρ αὐτοῦ καὶ μόνη με συγχέει),
Κοντοστεφάνων εὐγενοῦς ῥίζης κλάδον·
τὸν Ἀνδρόνικον οἶδας, οὗ μέγα κλέος,
οὗ νοῦς στιβηρός, οὗ βαθύγνωμοι φρένες
καὶ χεὶρ σθεναρὰ καὶ σθενερὸς βραχίων,
ἐξ ὧνπερ οἰκείωσις αὐτοκρατόρων
καὶ φίλτρον ἐγκάρδιον ἐκ βασιλέων·
ἔργοις γὰρ αὐτῶν ηὐμένιζε καρδίας·
προσμαρτυρεῖ πρίγκιψ δε τῆς Ἀντιόχου,
ὁ πρὶν ἀλαζών, ὁ θρασὺς τύφου γέμων,
ἄκων ὑπαχθεὶς προσκυνῆσαι μακρόθεν

Adnotatio critica: Versus offert codex Marcianus Gr. 524 (M; cf. p. 347 not. 2 supra) f. 110r sq. (n. LXX) || 16 inc. f. 110v || 18 οἰκείωσις] scripsi: οἰκείωσιν M, qua lectione recepta post v. 19 lacuna statuatur necesse est || 21 προσμαρτυρεῖ] correxi: παραμαρτυρεῖ M || τετάρτου] correxi: τετάρων M || 31 τοῦτο μοι M || 41 προσλαβών] scripsi: προσλαλῶν M — Versus in Contostephanum excipit in M epigramma εἰς τὰς ἑπτὰ συνῳδοὺς τοῦ Χριστοῦ μέσον ἑστηκότος, quod etiam inter Nicolai Calliclis reliquias M offert (n. XV editionis nostrae); hoc loco codex (m) versum primum omittit, v. 8 emendationem nostram διαγράφει pro διαγράφοι confirmat. Sequitur sine lemmate Callicli carmen X. Ceterum occasione data Callicli nostro adnotationis auctarium adicere lubet, quod codices MV denuo excussi suppeditarunt: I lem. καλὸν fortasse deest in M || II 1 ἐνταῦτα (sic) V | 7 καρπῶν V || IV 2 π etiam V || VIII 5 in M falso post Ἐδὲμ interpungitur; cf. quae p. 384 observavi || 8 τύπε M_1 || X 1 inc. f. 98r M || XI 7 legendum cum M: ὀδῆς ἐμῶ· παρέσχες ἄρθμιον κλέος (scri-

Digitized by Google

ἄνακτι πιστῷ Μανουήλ, γῆς δεσπότῃ,
καὶ Σικελὴ ναῦς καὶ πόρος Βρεντησίου.
Τίς ἱππότης ὡς οὗτος ἢ τις ὁπλίτης;
τίς δεξιὸς σύμβουλος ἐν βουλῇς χρόνοις;
γλυκὺς προσειπεῖν, εἰ δὲ προσβλέψῃ, χάρις.
Τοιοῦτον ἔσχον εὐτυχῶς ὀμευνέτην,
μήτηρ δ' ἀπ' αὐτοῦ τεττάρων ὤφθην τέκνων·
θνήσκει τὰ δύο· τοῦτό μοι πρῶτος πόνος·
ὅμως τὰ λοιπὰ τὸν πόνον παρηγόρουν,
ἄῤῥην δὲ μᾶλλον, ὃς πατρὸς σώζων τύπον
διπλοῦν παρεῖχε τὸν τεκόντα προσβλέπειν·
φθόνος δ' ἐπαύξων τὰς ἐμὰς θλίψεις πλέον
πικρᾷ νόσῳ δίδωσι καὶ τὸν πατέρα·
κἀνταῦθα δὲ φρόνησις αὐχεῖ τὸ κράτος·
χαίρων γὰρ ἀπέθριζε τὴν χρυσῆν τρίχα,
νέφει δὲ κρύψας ἀμφίων τὸ σαρκίον,
ψυχῇ δὲ λαβὼν ἡλιάζουσαν χάριν
καὶ κλῆσιν ἄλλην προσλαβὼν Ἀντωνίου
ἀρχὰς λαθὼν παρῆλθε τὰς ἐν ἀέρι,
λεπτὴν κόνιν τύμβῳ δε πιστεύει μόνην.
Κἀγὼ μονάζω στρουθὸς ἐν δωματίῳ·
τούτου δὲ καὶ χοῦν ὥςπερ εὐλαβουμένη
ὁστοῖς ἐμοῖς πρόςγειον ἱστῶ τὸν τάφον.
Σὺ δ' ἀλλὰ σεμνὴ ψυχοσῶστις παρθένε,
οὗς νῦν φθάσαν διεῖλε θανάτου ξίφος,
ἐν οὐρανοῖς σύναψον εἰς μονὴν μίαν,
υἱὸν κριτὴν σὸν ἱλεοῦσα τοῖς δύο.

Ac prima quidem specie de Andronico Stephani filio cogitatio subit, praesertim cum hunc et adversus Raimundum, Antiochiae principem (cf. v. 21 sqq.), profectum esse una cum Joanne fratre constet (cf. p. 364 not. 2) et cum patre interfuisse expeditioni Siciliensi (cf. v. 25), quae anno 1149 contra Rogerium missa erat, Cinnami testimonio III 4 p. 97, 18 sqq. confirmetur; attamen carminis nostri

ptura ἐρῶ minus dilucida est) || 12 με (pro τις) litterarum ductus innuere videntur || 14 sq. interpunctio cum M ponenda est post βίου (14) et post τέκνα (15) || 20 optime M σεβαστὸς p. comp. (non δέσποινα) || XII 2 post ἐκεῖθεν litteram ἐ dispexisse mihi videor || 6 verba γραφὴν δὲ τοῦ parum dilucide exarata sunt, item 8 <φέρ> || 16 est λίθον, non λίθων || XIII 6 litteram θ oblitam nec satis cla-

Digitized by Google

argumentis diligentius perpensis diversi Andronici Contostephani obitum defleri conficitur [1]). Scilicet Theodora Comnena (4 sq.) mariti mortem deplorat morbo consumpti (36 sqq.) et in viduitate se relictam esse testatur cum filio et filia (32 sqq.), cum quattuor liberos enixa duobus vivo Andronico privata esset (30). Stephani autem filium anno 1182 cum quattuor filiis excaecatum esse iussu Andronici Comneni prodit Nicetas p. 346, 6 sqq. (= Synopsis p. 330, 19 sqq.), [2]) Ducaenam [3]) vero eius uxorem fuisse Theodorus Prodromus p. 359 supra (v. 322) aperte docet.

ram repetivit librarius || 16 videtur librarius σερ (= σῶτερ) pro σῳρ (= σωτὴρ) correxisse || XVI 15 mendum typographicum est πικρὸν δέ pro πικρόν δε cf. p. 338 ad XXIV 15 || XVIII 2 typothetae est erratum τε pro π ! 5 videtur ἡδονὴν extare || XIX lem. compendio codicis V etiam προσώπου significari potest || XXI 8 συζεῖν M || 27 καματηρόν (non καματηρὸν) V XXII 6 interpungendum est cum M post πόνος || 14. 18 εἰς etiam M || 29 γὰρ ἐστὶν ut videtur M || 39 erratum est φλέγεις pro φεύγεις || XXIII 12 reponendum cum M Κομνηνοπανσέβαστον (p. comp., sed παν M_2 pro δουκ) ἐκ Δουκῶν γένους (formae Κομνηνοπανσέβαστος alterum exemplum offert Georgius, chartophylax Callipolitanus, in codice Laurentiano Plut. V n. 10 f. 182v) || XXV 6 κρίνε etiam M | excidit (cf. ad 1) v. l. ναρκίσσους pro ναρκίσους || 23 νενυγμένους M_1 || 34 est ὕτω sine littera initiali (cf. XVI 7) || XXVI 1 γενος κόσμοις M_1 || post 24 exciderunt versus duo: ὅλβου πλατυσμόν, ἀλλὰ καὶ δόξης νέμοις | καὶ τὴν Ἑδὲμ σχοίνισμα καὶ θεῖον λάχος || XXVII 1 fortasse est: <σεπ>τὸν || XXVIII 1 τὰς M_1, τοὺς M_2 || αἱ M_1, οἱ M_2, quae manus etiam οἱ superscripsit cf. 3 || 49 πλέοντες m. pr., nt videtur | 66 καὶ M, sed κ ex τ librarius fecit (nimirum τὰς scribere voluerat) || XXIX 8 legendum: γροιὰς τε (γροιὰς τὲ M) | XXX 76 ἐκ non satis certum est || 108 est εἰς || 117 est πάθους || XXXII 17 κάτλος V.

[1]) Raimundum Constantinopolim profectum esse, ut Manuelem placaret, testis est Cinnamus p. 35, 19 sqq. (cf. etiam Miller, Croisades vol. II p. 198 1), nostro tamen loco potius triumphus anno 1159 de Renaldo, Antiochiae principe, actus respicitur (Cinnamus IV 21 p. 187, 6 sqq.), qui adulatoribus largam materiam imperatoris celebrandi praebuit (cf. poemata apud Millerum ibid. p. 303 sqq., 305 sqq., 319 sqq.). Praetera verba πόρος Βρεντησίου eo ducunt, ut versum 25 ad expeditionem anni 1156 contra Guilelmum, Rogerii filium et successorem, susceptam referamus, quo Brundisium obsessum esse tradunt Cinnamus IV 10 p. 159, 9 sqq., Nicetas p. 125, 11 sqq., Synopsis p. 239, 11 sqq.

[2]) Facinus significat Enstathius Thessalonicensis p. 398, 16 sqq. (Bonn.).

[3]) Rem non perspexit Horna „Wiener Studien" vol. XXV (1903) p. 210. Theodora nostra filia fuit sebasti Hadriani (7), neptis (cf. 6) Isaacii Comneni, qui primus sebastocratoris titulo ab Alexio I Comneno ornatus erat (cf. Anna Comnena III 4 vol. I p. 147, 7 sqq., Zonaras XVIII 21 vol. III p. 731, 12 sqq., Codinus de off. 2 p. 7. 5 sqq. Bonn.), et Irenae Alanae. Hadrianus non diversus est a Joanne, Bulgariae archiepiscopo cf. H. Gelzer, der Patriarchat von Achrida (Abhandl. d. philol.-hist. Cl. d. sächs. Gesellsch. d. Wissensch. 1902, Nr. 5) p. 7 sqq.

Digitized by Google

Vocabula

quae non habent H. Stephani Thesaurus Didotianus, C. Ducangius (Glossarium ad scriptores mediae et infimae Graecitatis, Lugduni 1688), S. A. Cumanudes (συναγωγὴ λέξεων ἀθησαυρίστων, Athenis 1883), E. A. Sophocles (Greek Lexicon of the Roman and Byzantine periods, Lipsiae 1888), H. Herwerdenus (Lexicon Graecum suppletorium et dialecticum, Lugduni Batavorum 1902):

Ἀναδιφρεύειν p. 343 (ϛ′ 2).

βαθύγνωμος p. 365 (v. 16).

διπλοτρίπλως p. 339 not. 2.

δυσπάτης p. 343 (γ′ 5).

ἐνθυμητής p. 347 not. 2.

ἐξαιφνιδίως (ἐξ αἰφνιδίου?) p. 351 (v. 56).

ἐξαποκρύπτειν p. 350 (v. 33).

θανατόβλητος (?) p. 352 (v. 87).

θερίστρα p. 350 v. 26 (cf. p. 359 ad v. 337; forma θέριστρον utitur Constantinus Manasses Consol. l. 100).

θρῆνος (τὸ) p. 356 (v. 251); eadem forma recurrit apud Christophorum Mytilenaeum XL 41 p. 22 Kurtz.

θυγατροθυτεῖν p. 344 (η′ 3).

ἱερευτής p. 344 (η′ 6).

καταποίκιλτος p. 359 (v. 325); anno 1894 vox denuo procusa est cf. Cumanudes, συναγωγὴ νέων λέξεων ὑπὸ τῶν λογίων πλασθεισῶν ἀπὸ τῆς ἁλώσεως μέρχι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων vol. I (Athenis 1900) p. 528.

Κομνηνοπανσέβαστος p. 367 not.

κραδαλγία (ex coni.) p. 359 (v. 333).

οὐρανόβρυτος p. 342 (β′ 1); sine auctoritate adfertur a Millero ad Philen vol. I p. 155 not. 9.

πανεύστοχος p. 352 (v. 114); cf. πανευστόχως in Theodori Prodromi carmine apud Boissonadum Anecd. Nov. p. 374 (v. 78).

[πανστρατιὰ p. 354 (v. 169); nominativi forma aliunde non innotuit].

πορφυροφυὴς p. 355 (v. 206).

πρωτογεννὴς (=πρωτογενὴς) pag. 361 not.; habet praeterea Nicetae Acominati scholiastes apud Millerum, Croisades vol. II p. 186 A, tum Theodorus Prodromus apud Boissonadum o. l. p. 375 (v. 109) ex emendatione nostra: ὁ πρωτογεννής (πρωτογενὴς Boiss.), ὁ γλυκύτατος τόκος.

πρωτοκουροπατικὸς p. 339 not. 2.

σύγκλωσμα p. 354 (v. 156).

Συμπρόδρομος p. 337 not. 3.

τεκνοφόντης p. 343 (γ′ 1).

ψυχοσῶστις p. 366 (v. 47).

Digitized by Google

B. Dembiński: Rzym i Europa przed rozpoczęciem trzeciego okresu soboru trydenckiego. Część pierwsza. lex. 8° str. 264. Cena 2 złr. 50 ct.

J. Fijałek: Średniowieczne ustawodawstwo synodalne biskupów polskich. I. Życie i obyczaje kleru w Polsce średniowiecznej na tle ustawodawstwa synodalnego. lex. 8° str. 59. Cena 75 ct.

L. Finkel: Bibliografia historyi polskiej. tom I. lex. 8° str. 527. Cena 6 złr.
— Tomu II-go zeszyt 1-szy. lex. 8° str. 158. Cena 1 złr. 80 ct.

K. J. Heck: Życie i dzieła Bartłomieja i Szymona Zimorowiczów (Oziuków) na tle stosunków ówczesnego Lwowa. lex. 8° str. 187. Cena 1 złr. 80 ct.

T. Hoesick: Anhelli i trzy poematy. Przyczynki do dziejów twórczości J. Słowackiego. lex. 8° str. 80. Cena 80 ct.

A. Kalina: Jana Parum Szulcego. Słownik języka połabskiego. Część I. lex. 8° str. 80. Cena 75 ct.
— Część II. lex 8° str. 104. Cena 1 złr.

J. Kallenbach: Szymonowicza dramat »Castus Joseph«. lex. 8° str. 20. Cena 30 ct.

F. Kasparek: Z dziedziny prawa międzynarodowego prywatnego lex. 8°, str. 69. Cena 80 ct.
— Druga konferencya w Hadze celem kodyfikacyi prawa międzynarodowego prywatnego. lex. 8° str. 20. Cena 30 ct.

M. Kawczyński: Adama Mickiewicza Dziadów część trzecia w stosunku do romantyzmu francuskiego. lex. 8° str. 74. Cena 1 złr.

W. Kętrzyński: Studya nad dokumentami XII w. lex. 8° str. 122 z 16 tabl. Cena 3 złr. 50 ct.
— Granice Polski w X. wieku. Z mapą. lex. 8° str. 32. Cena 75 ct.

J. Kleczyński: Spisy ludności w Rzeczypospolitej Polskiej, lex. 8° str. 29. Cena 40 ct.
— Poglówne generalne w Polsce i oparte na niem spisy ludności. lex. 8° str. 23. Cena 30 ct.

F. Konecny: Walter v. Plettenberg, landmistrz inflancki, w obec Zakonu, Litwy i Moskwy 1500—1525. lex. 8° str. 76. Cena 75 ct.

F. Krček: Modlitewnik Nawojki. lex. 8°, str. 81. Cena 80 ct.

J. Latkowski: Mendog, król litewski, lex. 8° str. 154 z mapą. Cena 1 złr. 50 ct.

A. Lewicki: Powstanie Świdrygiełły, lex. 8° str. 389. Cena 3 złr.

W. Lutosławski: O logice Platona. Część pierwsza. O tradycyi tekstu Platona. lex. 8° str. 69. Cena 60 ct.

Wł. Łuszczkiewicz: Reszty romańskiej architektury dawnego opactwa Cysterskiego w Wachocku. folio str. 26 z 11 cynkotypami i 8 tablicami fotolitograficznemi. Cena 1 złr.
— Polichromia drewnianego kościołka w Dębnie pod N. Targiem. Sprawozdanie z wycieczki naukowej w lecie 1891 r. Z 3 tablicami i 22 cynkotypami w tekscie. folio. str. 24. Cena 1 złr. 50 ct.

L. Malinowski: O niektórych wyrazach lndowych polskich; zapiski porównawcze lex. 8° str. 102. Cena 1 złr.
— Glossy polskie w kilku rękopismach łacińskich wieku XV., lex. 8° str. 78. Cena 70 ct.
— O języku komedyj Franciszka Bohomolca. lex. 8° str. 29. Cena 40 ct.
— Kazania na dzień wszech świętych. Zabytki języka polskiego z wieku XV., lex. 8° str. 89. Z dwiema podobiznami. Cena 80 ct.

Wł. Matlakowski: Budownictwo ludowe na Podhalu, 4-to str. 93 z 23 tablicami litograficznemi i 25 rysunkami w tekscie. oprawne, tablice w osobnej oprawne teczce. Cena 7 złr. 50 ct.

J. Milewski: Stosunek wartości złota do srebra. lex. 8° str. 118. Cena 1 złr. 50.

A. Miodoński: Czas powstania historyi Florusa. lex. 8° str. 10. Cena 20 ct.
— Miscellanea latina. lex. 8° str. 9. Cena 20 ct.
— Incerti auctoris exhortatio de paenitentia. lex. 8° str. 10. Cena 20 ct.

20
1916

Monumenta Poloniae Historica. Pomniki dziejowe Polski. Tom VI. opracowany przez lwowskie grono członków komisyi historycznej. 4° str. 781. Cena 10 złr.

K. Morawski: Andrzej Patrycy Nidecki, jego życie, dzieła. 8° str. 402. Cena 3 złr.
— Jakób Górski, jego życie i dzieła. lex. 8° str. 37. Cena 40 ct.
— De rhetoribus latinis observationes. lex. 8° str. 20. Cena 30 ct.

Fr. Piekosiński: Uwagi nad ustawodawstwem wiślicko-piotrkowskiem króla Kazimierza W., lex. 8° str. 91. Cena 90 ct.

A. Prochaska: O prawdziwości listow Gedymina. lex. 8° str. 34. Cena 30 ct.
— Podole lennem Korony 1352—1430., lex. 8° str. 24. Cena 25 ct.

J. Radliński: Słowniki narzeczy ludów kamczackich: (ze zbiorów Prof. B. Dybowskiego), I. Słownik narzecza Ainów. lex. 8° str. 67. Cena 60 ct.
— II. Słownik narzecza Kamczadałów wschodnich, lex. 8° str. 88. Cena 90 ct.
— III. Słownik narzecza Kamczadałów południowych, lex. 8° str. 20 Cena 50 ct.
— IV. Słownik narzecza Kamczadałów zachodnich, lex. 8° str. 84. Cena 75 ct.
— V. Słownik narzecza Koryaków wschodnich, lex. 8° str. 81. Cena 75 ct.

St. Ramult: Słownik języka pomorskiego czyli kaszubskiego. 4° str. XLVIII i 298. Cena 4 złr.

J. Rozwadowski: Łacińskie słowa pochodne urobione z pnia imiesłowu biernego na -to- (t. z. literativa lub Frequentativa i Intensiva) lex 8° str. 46. Cena 50 ct.

W. Rubczyński: Traktat o porządku istnień. lex. 8° str. 33 z tablicą. Cena 40 ct.

J. N. Sadowski: Miecz koronacyjny polski »Szczerbiec« zwany. Z 2. tablicami i 12 rycinami. lex. 8° str. 60. Cena 1 złr. 50 ct.

M. Sas. Przyczynek do poezyi polsko-łacińskiej XVI wieku, lex. 8° str. 32 Cena 40 ct.
— O miarach poematów łacińskich Jana Kochanowskiego. lex. 8° str. 51. Cena 50 ct.

St. Schneider: Isokrates wobec Politei ateńskiej Arystotelesa, lex. 8° str. 25. Cena 30 ct.

St. Smolka: Stanowisko mocarstw w obec konstytucyi Trzeciego Maja, 16° str. 27. Cena 30 ct.

L. Sternbach: Curae Menandreae, lex. 8° str. 78. Cena 1 złr.
— Joannis Geometrae Carmen de s. Panteleemone, lex. 8° str. 86. Cena 1 złr 50 ct.
— Photii patriarchae opusculum, lex. 8° str. 82. Cena 1 złr. 50 ct.
— Analecta Photiana, lex. 8° str. 42. Cena 75 ct.
— Gnomologium Parisinum ineditum. Appendix Vaticana. lex. 8° str. 83. Cena 1 złr. 50 ct.
— Fabularum Aesopiarum Sylloge, lex. 8°, str. 83. Cena 1 złr. 50 ct.
— Dilucidationes Aesopiae, lex. 8° str. 50. Cena 75 ct.

J. Tretiak: Ignacy Krasicki jako prezydent trybunału, lex. 8° str. 37. Cena 40 ct.
— Miedziany Jeździec Puszkina. Studyum polemiczne. 8° str. 80. Cena 80 ct.

Uchwały w sprawie pisowni. Cena 40 ct.

B. Ulanowski: O założeniu i uposażeniu klasztoru Benedyktynek w Staniątkach, lex. 8° str. 131 z 5 tabl. Cena 2 złr.

S. Windakiewicz: Pierwsze kompanie aktorów w Polsce. lex. 8° str. 21. Cena 30 ct.

A. Winiarz: O zwodzie zwyczajów prawnych mazowieckich układu Wawrzyńca z Prażmowa, lex. 8° str. 79. Cena 90 ct.

S. Witkowski: Stosunek »Szachów« Kochanowskiego, do poematu Vidy »Scacchia ludus«, lex. 8° str. 39. Cena 60 ct.
— De vocibus hybridis apud antiquos poetas romanos, lex. 8° str. 29. Cena 60 ct.

T. Wojciechowski: O Piaście i piaście, lex. 8° str. 51. Cena 50 ct.

A. Zakrzewski: Wzrost w Królestwie Polskiem, 8° str. 39 z 2 mapkami i tablicą graficzną. Cena 75 ct.

M. Zdziechowski: Karol Hynek Macha i bajronizm czeski. lex. 8° str. 69. Cena 1 złr.

Skład główny wydawnictw Akademii Umiejętności znajduje się w Księgarni Spółki wydawniczej Polskiej w Krakowie.

PAMPHLET BINDER
Syracuse, N. Y.
Stockton, Calif.

Stanford University Libraries
3 6105 124 430 120

PA
53
Z8

Stanford University Libraries
Stanford, California

Return this book on or before date due.

Digitized by Google